

КОМИСИЯ ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР

1303 - София
ул. „Шар планина“ № 33
тел.: 94 04 650; факс: 829 43 24
Телефонна централа: 94 04 999

ISSN 1312 - 5265
web-site: www.fsc.bg
e-mail: bg_fsc@fsc.bg

Б Ю Л Е Т И Н

брой 8/2012

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ:

СТОЯН МАВРОДИЕВ
НИКОЛАЙ ПОПОВ
АНГЕЛ ДЖАЛЪЗОВ
БОРИСЛАВ БОГОЕВ
АНДОН ГЕОРГИЕВ

ОТГОВОРЕН РЕДАКТОР:

ДОРА КАМЕНОВА

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е**НОРМАТИВНА УРЕДБА****НАРЕДБА**

за изменение и допълнение на Наредба № 33 от 2006 г.
за индивидуалните заявления за участие във фонд
за допълнително задължително пенсионно осигуряване ▶ 3

ДЕЙНОСТТА

**НА КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР
ПРЕЗ АВГУСТ 2012 г.**

I. РЕШЕНИЯ

на Комисията за финансов надзор ▶ 14

II. ИНДИВИДУАЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ АКТОВЕ

на заместник-председателите
на Комисията за финансов надзор ▶ 15

III. ВПИСАНИ ПРОМЕНИ

в регистрите на Комисията за финансов надзор ▶ 18

IV. УВЕДОМЛЕНИЯ

по чл. 145 ЗППЦК ▶ 20

ДОКУМЕНТИ**РЕД ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ИЗПИТИТЕ**

за придобиване на право за извършване на дейност
като брокер, съответно като инвестиционен консултант,
на 1 и 2 декември 2012 г. ▶ 21

ТЕМАТИЧЕН КОНСПЕКТ

за изпита за придобиване на право
за извършване на дейност като брокер ▶ 22

ТЕМАТИЧЕН КОНСПЕКТ

за изпита за придобиване на право
за извършване на дейност
като инвестиционен консултант ▶ 28

УКАЗАНИЯ

относно тълкуването и прилагането на чл. 202, ал. 1 КСО
и чл. 7, ал. 1 - 4 и чл. 17, ал. 1 - 3 от Наредба № 3 ▶ 38

УКАЗАНИЯ

за прилагане на Насоките на CESR за фондовете, инвестиращи
в инструменти на паричния пазар (Ref.: CESR/10-049),
относно наименованията на фондовете, които съдържат
словосъчетания, рефериращи към „паричен пазар“ ▶ 41

НОРМАТИВНА УРЕДБА

НАРЕДБА за изменение и допълнение на Наредба № 33 от 2006 г. за индивидуалните заявления за участие във фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване* (обн., ДВ, бр. 83 от 2006 г.; изм., бр. 57 от 2012 г.)

§ 1. В чл. 2 след думите „техните акционери“ се поставя запетая и думите „или осигурителните посредници“ се заменят с „осигурителните посредници или други лица“.

§ 2. В чл. 4 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Заявлението за участие се подава от лицето в офис на пенсионноосигурителното дружество чрез осигурителен посредник или като електронен документ по реда на ЗЕДЕП. Пенсионноосигурителното дружество оказва съдействие на лицето при извършване на всички действия, свързани с подаване на заявлението, и му предоставя актуална писмена информация по образец съгласно приложения № 3 и 4.“

2. Създава се нова ал. 4:

„(4) Лицето, което приема заявлението за участие, му поставя входящ номер и дата и попълва определените за дружеството данни.“

3. Досегашната ал. 4 става ал. 5 и се изменя така:

„(5) Когато заявлението за участие е подадено на хартиен носител, служителят на дружеството удостоверява приемането му с име, длъжност и подпис, а осигурителният посредник - с име, служебен номер и подпис, след което връща незабавно втория екземпляр от заявлението на лицето, което го е подало. Първият екземпляр остава за пенсионноосигурителното дружество, а третият се изпраща до 20-о число на текущия месец на Националната агенция за приходите (НАП).“

4. Създава се нова ал. 6:

„(6) Когато заявлението за участие е подадено като електронен документ, електронно копие от него, подписано с електронния подпис на дружеството, се изпраща на лицето на посочената в електронния му подпис електронна поща

незабавно след получаване на заявлението в дружеството, съответно - на първия работен ден след тази дата при подаването му в извънработно време или в неработен ден, а на НАП се изпраща до 20-о число на текущия месец.“

5. Досегашната ал. 5 става ал. 7 и в нея думите „на ал. 4“ се заменят с „на ал. 5 и 6“.

6. Досегашната ал. 6 става ал. 8 и в нея думите „по ал. 5, т. 2“ се заменят с „по ал. 7, т. 2“.

7. Досегашната ал. 7 става ал. 9 и в нея думите „на ал. 4“ се заменят с „на ал. 5 и 6“.

§ 3. В чл. 6 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинеи 1 и 2 се изменят така:

„(1) Пенсионноосигурителното дружество е длъжно да води електронен регистър на подадените заявления за участие. Дружеството води за всеки управляван от него фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване само по един регистър на заявленията за участие, осигуряващ уникален входящ номер на всяко заявление.“

(2) Вписването на заявлението в електронния регистър се извършва в срок до три работни дни от деня на подаването му от лицето, за което е възникнало задължение за осигуряване.“

2. В ал. 3 т. 1 и 2 се изменят така:

„1. входящ номер и дата на подаване на заявлението в дружеството;

2. дата на вписване на заявлението в регистъра;“

§ 4. В чл. 7 ал. 1 се изменя така:

„(1) Който извърши или допусне извършване на нарушение на тази наредба, се наказва съгласно чл. 351 КСО.“

§ 5. Приложение № 1 към чл. 3, ал. 1 се изменя така:

*ДВ, бр. 64 от 2012 г.

§ 6. Приложение № 2 към чл. 3, ал. 2 се изменя така:

„Приложение № 2
към чл. 3, ал. 2

ВАЖНО: ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНОТО ДРУЖЕСТВО Е ДЛЪЖНО ДА ВИ ПРЕДОСТАВИ ДОКУМЕНТ С „ОСНОВНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА“. ТЯ ЩЕ ВИ ПОМОГНЕ ДА СЕ ОРИЕНТИРАТЕ ПО-ДОБРЕ ПРИ ПОДАВАНЕ НА ЗАЯВЛЕНИЕ ЗА УЧАСТИЕ И ДА СЕ ЗАПОЗНАЕТЕ С ОСНОВНИТЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ИЗБРАНИЯ ОТ ВАС ФОНД.

КОД НА ФОНДА
Вх. № _____
Дата: _____
*(попълва се от лицето, приело
заявлението)*

ДО _____
*(вписва се или се отпечатва наименованието на
пенсионноосигурителното дружество, което управлява
универсалния пенсионен фонд, в който лицето желае да
се осигурява)*

ЗАЯВЛЕНИЕ

за участие в професионален пенсионен фонд

Име _____ Презиме _____ Фамилия _____
ЕГН _____, лична карта № _____,
издадена на _____ от _____
Постоянен адрес: Област _____ Община: _____ ПК
Град (село) _____ ж.к. _____
Улица: _____ № _____ Блок _____ Вход _____ Етаж _____ Ап. _____ Телефон _____
Настоящ адрес: Област _____ Община: _____ ПК
Град (село) _____ ж.к. _____
Улица: _____ № _____ Блок _____ Вход _____ Етаж _____ Ап. _____ Телефон _____
Адрес на електронната поща _____

Заявявам, че желая да бъда осигуряван в Професионален пенсионен фонд „_____“,
*(вписва се или се отпечатва
наименованието на фонда)*

управляван от _____
(вписва се или се отпечатва наименованието на пенсионноосигурителното дружество)

1. Не получавам пенсия за осигурителен стаж и възраст по част първа на Кодекса за социално осигуряване.
2. Известно ми е, че при подаване на повече от едно заявление подлежа на служебно разпределение по регистрираните професионални пенсионни фондове по начин и ред, определени от Националната агенция за приходите и Комисията за финансов надзор.
3. Задължавам се в едномесечен срок да уведомя пенсионноосигурителното дружество за промяна в личните ми данни.
4. Получих документ с основна информация за осигурените лица.

Дата: _____ Подпис на заявителя: _____

** Попълва се от осигурителен посредник или служител на дружеството, който е приел заявлението:*

Име и фамилия _____
Служебен номер/длъжност _____ Подпис: _____

МОЛЯ, НЕ ПОПЪЛВАЙТЕ, ПРЕДИ ДА СТЕ ПРОЧЕЛИ УКАЗАНИЯТА НА ГЪРБА!

(гръб)

УКАЗАНИЯ ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА ЗАЯВЛЕНИЕТО

1. Заявлението се попълва четливо, за предпочитане с печатни букви, като се спазват очертанията на полетата.
2. Трите имена и постоянният адрес на заявителя се попълват по начина, по който са записани в личната карта или друг документ за самоличност. Полето „настоящ адрес“ се попълва, когато той не съвпада с постоянния адрес на лицето.
3. Пенсионноосигурителното дружество задължително попълва определените за него данни и поставя входящ номер в горния ляв ъгъл.
4. Карето в долната част на заявлението се попълва от осигурителния посредник или служителя на дружеството, който го е приел.
5. Заявлението задължително се попълва и подава в три екземпляра – първият остава в пенсионноосигурителното дружество, вторият се връща на лицето, а третият се изпраща в Националната агенция за приходите.“

§ 7. Създава се приложение № 3 към чл. 4, ал. 1:

„Приложение № 3
към чл. 4, ал. 1ОСНОВНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА
В УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД

(лого на ПОД)	(наименование на ПОД)
	(наименование на фонда)

Акционери, притежаващи 10 и над 10 на сто от капитала на ... (наименование на ПОД)		
№	Име, презиме, фамилия за ФЛ/Наименование и ЕИК за ЮЛ	Размер на участието в капитала
1.		... %
2.		... %
3.		... %

(При необходимост се добавят допълнителни редове! За физическите лица не се попълва ЕГН!)

I. Какво трябва да знаете за допълнителното задължително пенсионно осигуряване в универсален пенсионен фонд (УПФ)

Допълнителното задължително пенсионно осигуряване в УПФ е част от втория стълб на пенсионната система в България. То се осъществява от частни пенсионноосигурителни дружества, които учредяват и управляват този вид фондове. Допълнителното задължително пенсионно осигуряване в УПФ не замества, а допълва държавното пенсионно осигуряване, като целта е осигурените лица да получат освен „държавната“ пенсия и втора допълнителна пенсия. Всяко пенсионноосигурително дружество (ПОД) може да управлява само по един УПФ.

В УПФ задължително се осигуряват лицата, родени след 31 декември 1959 г., ако са осигурени при условията и по реда на част първа от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Осигурителната вноска е месечна и възлиза на 5 % от осигурителния доход. Тя се разпределя между работодателя (2,8 %) и работника (2,2 %). Самоосигуряващите се лица и морските лица се осигуряват в УПФ изцяло за своя сметка. С размера на осигурителната вноска за допълнително задължително пенсионно осигуряване в УПФ се намалява размерът на вноската за фонд „Пенсии“ на Държавното обществено осигуряване (ДОО). Задължителните осигурителни вноски се събират от Националната агенция за приходите (НАП). Работодателите удържат от трудовото възнаграждение частта от осигурителната вноска, която е за сметка на работника, и заедно с частта, която е за сметка на работодателя, я превеждат на НАП. Впоследствие НАП превежда вноските за допълнително задължително пенсионно осигуряване на съответния пенсионен фонд, в който е осигурено лицето.

Осигурителните вноски на всяко лице се натрупват по негова индивидуална партида във фонда. Съвкупността от средствата в партидите

формира нетните активи на УПФ. ПОД управлява активите на фонда, като ги инвестира в определени и ограничени от закона финансови инструменти, с цел средствата по партидите на осигурените лица да нарастват с дохода, реализиран при инвестирането.

Осигуреният в УПФ има право на пожизнена пенсия. Това право възниква, когато лицето придобие право на пенсия за осигурителен стаж и възраст от ДОО. Размерът на пожизнената пенсия, получавана от УПФ, се определя на основата на натрупаната в индивидуалната партида сума в съответствие с определените биометрични таблици и технически лихвен процент. Сумата по индивидуалната партида се формира от направените вноски и дохода от тяхното инвестиране, намалени с таксите и удържките, предвидени в КСО и в правилника на фонда.

Осигуряването в УПФ дава право и на еднократно изплащане до 50 на сто от средствата, натрупани по индивидуалната партида, при пожизнено трайно намалена работоспособност над 70,99 на сто. При смърт на осигурено в УПФ лице на преживелия го съпруг (съпруга), неговите низходящи и възходящи по права линия се изплаща еднократно или разсрочено натрупаната по индивидуалната му партида сума.

Надзорът върху ПОД се осъществява от Комисията за финансов надзор (КФН) и нейния заместник-председател, ръководещ управление „Осигурителен надзор“.

II. Какво трябва да знаете при избора Ви на УПФ**1. Как и кога трябва да се избере УПФ**

Изборът на УПФ е личен и свободен и Ви не сте длъжни да се съобразявате с препоръките на трети лица, включително и с тези на Вашия работодател. При или по повод този избор пенсионноосигурителните дружества, техните акционери, осигурителни посредници или други лица нямат право да Ви предоставят, да Ви

предлагат или да Ви обещаваат под каквато и да е форма специални привилегии, подаръци, услуги или други облаги.

В 3-месечен срок от възникването на задължението Ви за осигуряване (напр. сключване на първи трудов договор, започване на дейност като самостоятелно заето лице и др.) Вие имате право и сте длъжен да изберете УПФ, в който да постъпват осигурителните Ви вноски. За целта трябва да подадете заявление за участие в УПФ (заявление за участие) до дружеството, управляващо избория от Вас фонд. В случай че не подадете заявление или го подадете след посочения срок, ще бъдете служебно разпределен на случаен принцип.

Необходимо е да имате предвид, че всяко лице, подлежащо на допълнително задължително пенсионно осигуряване в УПФ, може да се осигурява само в един фонд. Ако подадете повече от едно заявление за участие в два или повече УПФ, управлявани от различни ПОД, се счита, че не сте направили избор и също ще подлежите на служебно разпределение.

Изборът Ви за УПФ не води до автоматично избиране и на професионален пенсионен фонд (ППФ), ако имате задължение за осигуряване и в такъв вид фонд. В този случай е необходимо да подадете отделно заявление за участие в ППФ.

2. Къде и как се подава заявлението за участие и се сключва осигурителният договор

Заявлението за участие трябва да подадете в офис на дружеството, управляващо избория от Вас УПФ, чрез осигурителен посредник на това дружество или като електронен документ по реда на Закона за електронния документ и електронния подпис. Когато подавате заявлението чрез осигурителен посредник, той трябва да Ви представи документ, който го легитимира за упражняване на дейността по приемане на заявление за участие и за сключване на осигурителни договори от името и за сметка на дружеството. В случай че имате съмнения дали определено лице действително е посредник на дружеството, можете да направите справка във водения от КФН регистър, достъпен на нейната интернет страница (www.fsc.bg).

При попълване на заявлението за участие спазвайте указанията, разписани на гърба му. Не оставяйте непопълнени данни и не правете поправки. ПОД ще Ви окаже необходимото съдействие. Следва да имате предвид, че заявлението ще Ви бъде върнато, ако е с непопълнени данни или с поправки, когато в резултат на тези непълноти и поправки няма да можете да бъдете идентифициран като заявител или няма да могат да бъдат вписани необходимите данни

в електронния регистър на фонда.

Когато сте подали заявление на хартиен носител, вторият екземпляр от него незабавно трябва да Ви бъде върнат след регистрирането на заявлението в електронния регистър на фонда. В случай че сте подали заявлението като електронен документ, електронно копие от него, подписано с електронния подпис на дружеството, трябва да Ви бъде изпратено на e-mail адреса, който е посочен в електронния Ви подпис, незабавно след регистрацията му.

След като сте подали заявление за участие, Вие трябва да сключите и осигурителен договор с ПОД. В качеството си на страна по договора имате право да получите екземпляр от него, както и от основния устройствен акт на избория от Вас УПФ - правилника за организацията и дейността му. Пазете договора, тъй като той съдържа условията на Вашето осигуряване.

3. Кои нормативни актове уреждат реда и начина за избор на УПФ

Нормативната уредба на допълнителното пенсионно осигуряване се съдържа в част II на КСО и в подзаконовите актове по прилагането му.

Начинът и срокът за подаване на заявление за участие в УПФ са регламентирани в чл. 137, ал. 3 КСО.

Редът за подаване на заявление за участие във фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване и изискванията към неговата форма и съдържание са уредени в Наредба № 33 от 2006 г. на КФН за индивидуалните заявления за участие във фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване.

Служебното разпределение се осъществява по начин и ред, определени от НАП и КФН в Инструкция № 1 от 2006 г. за реда и начина за служебно разпределение на лицата, неизбрали фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване.

III. Общи указания за осигуреното в УПФ лице

1. След като придобиете качеството на осигурено в УПФ лице, проверявайте редовно дали се внасят осигурителните Ви вноски. Справка може да направите на страницата на НАП (www.nap.bg), раздел „Електронни услуги на НАП“ - „Е-услуги с ПИК“ - „ДЗПО“. За достъп до системата е необходимо да подадете заявление в офис на НАП, за да Ви бъде издаден персонален идентификационен код (ПИК). В случай че Вашият работодател не превежда задължителните осигурителни вноски, които дължи, отправете сигнал до НАП.

2. Следете състоянието на индивидуалната си партия. ПОД е длъжно всяка година до 31 май да Ви изпраща извлечение от нея. Извлечението

съдържа информация за натрупаните средства по партидата Ви към края на предходната година, постъпилите вноски, постигнатата доходност, извършените плащания и начислените такси и удържки. Дружеството е длъжно да Ви предостави тази информация и при поискване. Справка за състоянието на индивидуалната партида може да направите и на интернет страницата на дружеството, като е необходимо предварително да Ви бъде издаден идентификатор.

3. Уведомявайте ПОД при всяка промяна в личните Ви данни, записани в подаденото от Вас заявление за участие, съответно в осигурителния договор, като е необходимо да приложите и копия от документите, удостоверяващи това обстоятелство. Така ще бъдат защитени Вашите интереси.

4. Информирайте се как се управляват Вашите средства. Дружеството ежедневно оповестява във всеки свой офис и на страницата си в интернет стойността на 1 дял на пенсионния фонд. То обявява стойността на един дял за последния работен ден на всеки месец и в един централен ежедневник на третия работен ден на следващия месец.

5. В случай че Вашите права са нарушени, Вие можете да подадете жалба до:

- дружеството;
- попечителския съвет на УПФ;
- КФН;
- съда.

Вие можете да изберете всяка една от тези възможности, като не сте длъжен да следвате последователността, в която са изложени.

6. Вие можете да се прехвърлите в УПФ, управляван от друго дружество, ако са изтекли 2 години от датата на сключване на първия Ви осигурителен договор. След преминаване в друг фонд, можете да се прехвърлите отново след 1 година от сключването на осигурителния договор. Когато в правилника на фонда бъдат извършени промени, които не произтичат от промени в нормативната уредба, Вие можете да се прехвърлите в друг фонд, дори да не са изтекли посочените по-горе срокове.

IV. Основни характеристики на пенсионния фонд

1. Основни данни за инвестициите на пенсионния фонд

1.1. Инвестиционна цел на фонда

(Посочва се инвестиционната цел на фонда, определена в неговия правилник.)

1.2. Инвестиционни ограничения съгласно правилника на фонда

№	Инвестиционни инструменти	Инвестиционни ограничения на фонда (% от активите)
1.	Дългови ценни книжа	
2.	Дялови ценни книжа (акции, права и дялове)	
3.	Банкови депозити	
4.	Инвестиционни имоти	

1.3. Доходност на пенсионния фонд

Постигнатата доходност на фонда за съответната година в процент се определя, като разликата между стойността на един дял, валидна за последния работен ден на годината, и стойността на един дял, валидна за последния работен ден на предходната година, се раздели на стойността на един дял, валидна за последния работен ден на предходната година. Стойността на един дял може както да се увеличава, така и да намалява в резултат на постигнатия положителен или отрицателен доход от инвестициите на фонда.

Постигнатата номинална доходност за последните 5 години

Представя се хистограма на доходността с данни за всяка календарна година от предходния петгодишен период (актуализира се ежегодно). В случай че фондът е осъществявал дейност за период, по-кратък от 5 години, се представя графика с данни за периода на осъществяване на дейност от фонда само за пълните календарни години, като този период се посочва в заглавието на графиката. В случай че фондът е осъществявал дейност за период, по-кратък от 1 година, не се предоставя тази информация. Изрично се посочват причините за предоставяне на информация за период, по-кратък от 5 години, съответно за непредоставянето ѝ.

Посочените резултати се отнасят за минал период и не следва да се считат като обещание за бъдещи резултати.

1.4. Инвестиционен риск на пенсионния фонд

Инвестиционният риск се характеризира с променливостта на постигнатата доходност от управлението на активите на фонда. Показател за измерване на инвестиционния риск е стандартното отклонение на доходността. Повисоки стойности на стандартното отклонение означават по-висока степен на променливост (волатилност) на постигнатата доходност и съответно по-голям риск.

Стандартно отклонение на доходността за последните 5 години

Представя се хистограма на стандартното отклонение на доходността с данни за всяка календарна година от предходния петгодишен период (актуализира се ежегодно). В случай че фондът е осъществявал дейност за период, по-кратък от 5 години, се представя графика с данни за периода на осъществяване на дейност от фонда само за пълните календарни години, като този период се посочва в заглавието на графиката. В случай че фондът е осъществявал дейност за период, по-кратък от 1 година, не се предоставя тази информация. Изрично се посочват причините за предоставяне на информация за период, по-кратък от 5 години, съответно за непредоставянето ѝ.

Посочените резултати се отнасят за минал период и не следва да се считат като обещание за бъдещи резултати.

Инвестиционната политика на пенсионния фонд, измененията в основните цели и ограничения на инвестиционната дейност, както и значението на показателите за постигнатата доходност и равнището на инвестиционния риск са достъпни в офисите на дружеството и на неговата страница в интернет (www.....).

Допълнителна информация за доходността и стандартното отклонение на всички пенсионни фондове можете да намерите на сайта на КФН www.fsc.bg в раздел „Статистика на осигурителния пазар“.

До 31 март всяка година ПОД публикува на своята страница в интернет информация за обема и структурата на инвестициите по видове активи и емитенти на ценни книжа за управлявания от него УПФ. Информацията се изготвя по данни към края на предходната година.

§ 8. Създава се приложение № 4 към чл. 4, ал. 1:

2. Такси и удръжки
При управлението на фонда ПОД събира следните такси и удръжки:

Наименование на таксата	Размер на таксата

(посочват се изчерпателно всички такси и удръжки съгласно правилника на фонда)

3. Гаранции

ПОД е длъжно да постигне минимална доходност при управление на активите на фонда, която може да бъде положителна или отрицателна. Следва да имате предвид, че предвиденият в закона механизъм за компенсиране на недостига до минималната доходност не Ви гарантира положителна доходност и запазване на пълния размер на внесените средства.

Вие можете да получите допълнителна информация за дейността на ПОД:

- на тел. ... (тел. за контакти на ПОД);
- www..... (интернет страница на ПОД);
- от неговите осигурителни посредници и служители;
- от Комисията за финансов надзор (www.fsc.bg).

Вие можете да се запознаете с документите с основна информация за осигурените лица на останалите пенсионноосигурителни дружества на техните интернет страници.

Моля, прочетете внимателно правилника на фонда и Вашия осигурителен договор, техните разпоредби имат предимство пред този документ!

Този документ е изготвен на г.

„Приложение № 4 към чл. 4, ал. 1

ОСНОВНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА
В ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД

(лого на ПОД)	(наименование на ПОД)
	(наименование на фонда)

Акционери, притежатели 10 и над 10 на сто от капитала на ... (наименование на ПОД)		
№	Име, презиме, фамилия за ФЛ /Наименование и ЕИК за ЮЛ	Размер на участието в капитала
1.		... %
2.		... %
3.		... %

(При необходимост се добавят допълнителни редове! За физическите лица не се попълва ЕГН!)

1. Какво трябва да знаете за допълнителното задължително пенсионно осигуряване в професионален пенсионен фонд (ППФ)

Допълнителното задължително пенсионно осигуряване в ППФ е част от втория стълб на пенсионната система в България. То се осъществява от частни пенсионноосигурителни дружества, които учредяват и управляват този вид фондове. Допълнителното задължително пенсионно осигуряване в ППФ не замества, а допълва държавното пенсионно осигуряване, като целта е осигурените лица да получат срочна професионална пенсия за ранно пенсиониране. Всяко пенсионноосигурително дружество (ПОД) може да управлява само по един ППФ.

В ППФ задължително се осигуряват лицата, работещи при условията на първа или втора категория труд, независимо от възрастта. Други лица не могат да се осигуряват в ППФ. Осигурителната вноска е месечна в размер 12 % от осигурителния доход на лицата, работещи при условията на първа категория труд, и 7 % от осигурителния доход на лицата, работещи при условията на втора категория труд. Тя е изцяло за сметка на работодателя. Изключение от това правило са морските лица, които правят вноски в ППФ за своя сметка. Задължителните осигурителни вноски се събират от Националната агенция за приходите (НАП). Работодателите превеждат осигурителните вноски за допълнително задължително пенсионно осигуряване на НАП едновременно с осигурителните вноски за Държавното обществено осигуряване (ДОО). Впоследствие НАП превежда вноските за допълнително задължително пенсионно осигуряване на съответния пенсионен фонд, в който е осигурено лицето.

Осигурителните вноски на всяко лице се натрупват по негова индивидуална партида във фонда. Съвкупността от средствата в партидите формира нетните активи на ППФ. ПОД управлява активите на фонда, като ги инвестира в определени и ограничени от закона финансови инструменти, с цел средствата по партидите на осигурените лица да нарастват с дохода, реализиран при инвестирането.

Осигуреният в ППФ има право на срочна професионална пенсия, която се получава до придобиване право на пенсия от ДОО. Размерът на пенсията, получавана от ППФ, се определя на основата на натрупаната в индивидуалната партида сума в съответствие със срока на получаването ѝ и определения технически лихвен процент. Сумата по индивидуалната партида се формира от направените вноски и дохода от тяхното инвестиране, намалени с таксите и удържките, предвидени в КСО и в правилника на фонда.

Осигуряването в ППФ дава право и на еднократно изплащане до 50 на сто от средствата, натрупани по индивидуалната партида, при пожизнено трайна намалена работоспособност над 70,99 на сто. При смърт на осигурен в ППФ на преживелия го съпруг (съпруга), неговите низходящи и възходящи по права линия се изплаща еднократно или разсрочено натрупаната по индивидуалната му партида сума.

Надзорът върху ПОД се осъществява от Комисията за финансов надзор (КФН) и нейния заместник-председател, ръководещ управление „Осигурителен надзор“.

II. Какво трябва да знаете при избора Ви на ППФ

1. Как и кога трябва да се избере ППФ

Изборът на ППФ е личен и свободен и Вие не сте длъжни да се съобразявате с препоръките на трети лица, включително и с тези на Вашия работодател. При или по повод този избор пенсионноосигурителните дружества, техните акционери, осигурителни посредници или други лица нямат право да Ви предоставят, да Ви предлагат или да Ви обещаваат под каквато и да е форма специални привилегии, подаръци, услуги или други облаги.

В 3-месечен срок от сключване на трудов договор за започване на работа при условията на първа или втора категория труд Вие имате право и сте длъжен да изберете ППФ, в който да постъпват осигурителните Ви вноски. За целта трябва да подадете заявление за участие в ППФ (заявление за участие) до дружеството, управляващо изборния от Вас фонд. В случай че не подадете заявление или го подадете след посочения срок, ще бъдете служебно разпределен на случаен принцип.

Необходимо е да имате предвид, че всяко лице, подлежащо на допълнително задължително пенсионно осигуряване в ППФ, може да се осигурява само в един фонд. Ако подадете повече от едно заявление за участие в два или повече ППФ, управлявани от различни ПОД, се счита, че не сте направили избор и също ще подлежите на служебно разпределение.

Изборът Ви за ППФ не води до автоматично избиране и на универсален пенсионен фонд (УПФ), ако имате задължение за осигуряване и в такъв вид фонд. В този случай е необходимо да подадете отделно заявление за участие в УПФ.

2. Къде и как се подава заявлението за участие и се сключва осигурителният договор

Заявлението за участие трябва да подадете в офис на дружеството, управляващо изборния от Вас ППФ, чрез осигурителен посредник на това дружество или като електронен документ

по реда на Закона за електронния документ и електронния подпис. Когато подавате заявлението чрез осигурителен посредник, той трябва да Ви представи документ, който го легитимира за упражняване на дейността по приемане на заявление за участие и за сключване на осигурителни договори от името и за сметка на дружеството. В случай че имате съмнения дали определено лице действително е посредник на дружеството, можете да направите справка във водения от КФН регистър, достъпен на нейната интернет страница (www.fsc.bg).

При попълване на заявлението за участие спазвайте указанията, разписани на гърба му. Не оставяйте непълнени данни и не правете поправки. ПОД ще Ви окаже необходимото съдействие. Следва да имате предвид, че заявлението ще Ви бъде върнато, ако е с непълнени данни или с поправки, когато в резултат на тези непълноти и поправки няма да можете да бъдете идентифициран като заявител или няма да могат да бъдат вписани необходимите данни в електронния регистър на фонда.

Когато сте подали заявление на хартиен носител, вторият екземпляр от него незабавно трябва да Ви бъде върнат след регистрирането на заявлението в електронния регистър на фонда. В случай че сте подали заявлението като електронен документ, електронно копие от него, подписано с електронния подпис на дружеството, трябва да Ви бъде изпратено на e-mail адреса, който е посочен в електронния Ви подпис, незабавно след регистрацията му.

След като сте подали заявление за участие, Вие трябва да сключите и осигурителен договор с ПОД. В качеството си на страна по договора имате право да получите екземпляр от него, както и от основния устройствен акт на избрания от Вас ППФ - правилника за организацията и дейността му. Пазете договора, тъй като той съдържа условията на Вашето осигуряване.

3. Кои нормативни актове уреждат реда и начина за избор на ППФ

Нормативната уредба на допълнителното пенсионно осигуряване се съдържа в част втора на КСО и в подзаконовите актове по прилагането му.

Начинът и срокът за подаване на заявление за участие в ППФ са регламентирани в чл. 140, ал. 3 КСО.

Редът за подаване на заявление за участие във фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване и изискванията към неговата форма и съдържание са уредени в Наредба № 33 от 2006 г. на КФН за индивидуалните заявления за участие във фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване.

Служебното разпределение се осъществява по начин и ред, определени от НАП и КФН в Инструкция № 1 от 2006 г. за реда и начина за служебно разпределение на лицата, неизбрали фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване.

III. Общи указания за осигуреното в ППФ лице

1. След като придобиете качеството на осигурено в ППФ лице, проверявайте редовно дали се внасят осигурителните Ви вноски. Справка може да направите на страницата на НАП (www.nap.bg), раздел „Електронни услуги на НАП“ - „Е-услуги с ПИК“ - „ДЗПО“. За достъп до системата е необходимо да подадете заявление в офис на НАП, за да Ви бъде издаден персонален идентификационен код (ПИК). В случай че Вашият работодател не превежда задължителните осигурителни вноски, които дължи, отправете сигнал до НАП.

2. Следете състоянието на индивидуалната си партида. ПОД е длъжно всяка година до 31 май да Ви изпраща извлечение от нея. Извлечението съдържа информация за натрупаните средства по партидата Ви към края на предходната година, постъпилите вноски, постигнатата доходност, извършените плащания и начислените такси и удържки. Дружеството е длъжно да Ви предостави тази информация и при поискване. Справка за състоянието на индивидуалната партида може да направите и на интернет страницата на дружеството, като е необходимо предварително да Ви бъде издаден идентификатор.

3. Уведомявайте ПОД при всяка промяна в личните Ви данни, записани в подаденото от Вас заявление за участие, съответно в осигурителния договор, като е необходимо да приложите и копия от документите, удостоверяващи това обстоятелство. Така ще бъдат защитени Вашите интереси.

4. Информирайте се как се управляват Вашите средства. Дружеството ежедневно оповестява във всеки свой офис и на страницата си в интернет стойността на 1 дял на пенсионния фонд. То обявява стойността на един дял за последния работен ден на всеки месец и в един централен ежедневник на третия работен ден на следващия месец.

5. В случай че Вашите права са нарушени, Вие можете да подадете жалба до:

- дружеството;
- попечителския съвет на ППФ;
- КФН;
- съда.

Вие можете да изберете всяка една от тези възможности, като не сте длъжен да следвате последователността, в която са изложени.

6. Вие можете да се прехвърлите в ППФ, управляван от друго дружество, ако са изтекли 2 години от датата на сключване на първия Ви осигурителен договор. След преминаване в друг фонд можете да се прехвърлите отново след 1 година от сключването на осигурителния договор. Когато в правилника на фонда бъдат извършени промени, които не произтичат от промени в нормативната уредба, Вие можете да се прехвърлите в друг фонд, дори да не са изтекли посочените по-горе срокове.

IV. Основни характеристики на пенсионния фонд

1. Основни данни за инвестициите на пенсионния фонд

1.1. Инвестиционна цел на фонда

(Посочва се инвестиционната цел на фонда, определена в неговия правилник.)

1.2. Инвестиционни ограничения съгласно правилника на фонда

№	Инвестиционни инструменти	Инвестиционни ограничения на фонда (% от активите)
1.	Дългови ценни книжа	
2.	Дялови ценни книжа (акции, права и дялове)	
3.	Банкови депозити	
4.	Инвестиционни имоти	

1.3. Доходност на пенсионния фонд

Постигнатата доходност на фонда за съответната година в процент се определя, като разликата между стойността на един дял, валидна за последния работен ден на годината, и стойността на един дял, валидна за последния работен ден на предходната година, се раздели на стойността на един дял, валидна за последния работен ден на предходната година. Стойността на един дял може както да се увеличава, така и да намалява в резултат на постигнатия положителен или отрицателен доход от инвестициите на фонда.

Постигната номинална доходност за последните 5 години

Представя се хистограма на доходността с данни за всяка календарна година от предходния петгодишен период (актуализира се ежегодно). В случай че фондът е осъществявал дейност за период, по-кратък от 5 години, се представя графика с данни за периода на осъществяване на дейност от фонда само за пълните календарни години, като този период се посочва в заглавието на графиката. В случай че фондът е осъществявал дейност за период, по-кратък от 1 година, не се предоставя тази информация. Изрично се посочват причините за предоставяне на информация за период, по-кратък от 5 години, съответно за непредоставянето ѝ.

Посочените резултати се отнасят за минал

период и не следва да се считат като обещание за бъдещи резултати.

1.4. Инвестиционен риск на пенсионния фонд

Инвестиционният риск се характеризира с променливостта на постигнатата доходност от управлението на активите на фонда. Показател за измерване на инвестиционния риск е стандартното отклонение на доходността. По-високи стойности на стандартното отклонение означават по-висока степен на променливост (волатилност) на постигнатата доходност и съответно по-голям риск.

Стандартно отклонение на доходността за последните 5 години

Представя се хистограма на стандартното отклонение на доходността с данни за всяка календарна година от предходния петгодишен период (актуализира се ежегодно). В случай че фондът е осъществявал дейност за период, по-кратък от 5 години, се представя графика с данни за периода на осъществяване на дейност от фонда само за пълните календарни години, като този период се посочва в заглавието на графиката. В случай че фондът е осъществявал дейност за период, по-кратък от 1 година, не се предоставя тази информация. Изрично се посочват причините за предоставяне на информация за период, по-кратък от 5 години, съответно за непредоставянето ѝ.

Посочените резултати се отнасят за минал период и не следва да се считат като обещание за бъдещи резултати.

Инвестиционната политика на пенсионния фонд, измененията в основните цели и ограничения на инвестиционната дейност, както и значението на показателите за постигнатата доходност и равнището на инвестиционния риск са достъпни в офисите на дружеството и на неговата страница в интернет (www.....).

Допълнителна информация за доходността и стандартното отклонение на всички пенсионни фондове можете да намерите на сайта на КФН (www.fsc.bg) в раздел „Статистика на осигурителния пазар“.

До 31 март всяка година ПОД публикува на своята страница в интернет информация за обема и структурата на инвестициите по видове активи и емитенти на ценни книжа за управлявания от него ППФ. Информацията се изготвя по данни към края на предходната година.

2. Такси и удържки

При управлението на фонда ПОД събира следните такси и удържки:

Наименование на таксата	Размер на таксата

(посочват се изчерпателно всички такси и удържки съгласно правилника на фонда)

3. Гаранции

ПОД е длъжно да постигне минимална доходност при управление на активите на фонда, която може да бъде положителна или отрицателна. Следва да имате предвид, че предвиденият в закона механизъм за компенсиране на недостига до минималната доходност не Ви гарантира положителна доходност и запазване на пълния размер на внесените средства.

Вие можете да получите допълнителна информация за дейността на ПОД:

- на тел. ... (тел. за контакти на ПОД);
 - [www.....](#) (интернет страница на ПОД);
 - от неговите осигурителни посредници и служители;
 - от Комисията за финансов надзор (www.fsc.bg).
- Вие можете да се запознаете с документите с основна информация за осигурените лица на останалите пенсионноосигурителни дружества на техните интернет страници.

Моля, прочетете внимателно правилника на фонда и Вашия осигурителен договор, техните разпоредби имат предимство пред този документ!

Този документ е изготвен на г.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 9. Пенсионноосигурителните дружества съобразяват правилниците за организацията и дейността на управляваните от тях фондове за допълнително задължително пенсионно осигуряване с тази наредба и ги представят за одобрение в Комисията за финансов надзор в срок до влизането ѝ в сила.

§ 10. Наредбата влиза в сила в 6-месечен срок от деня на обнародването ѝ в „Държавен вестник“, с изключение на § 9, който влиза в сила от деня на обнародването ѝ.

§ 11. Наредбата е приета на основание чл. 137, ал. 3 и чл. 140, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване с Решение № 136-Н от 8.08.2012 г. на Комисията за финансов надзор.

За председател:
Ангел Джалъзов

**ДЕЙНОСТТА
НА КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР
ПРЕЗ АВГУСТ 2012 Г.**

**I. РЕШЕНИЯ
НА КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР**

На своите заседания през месец август Комисията за финансов надзор:

*№ на решението
и дата на заседанието*

1. ПОТВЪРДИ ПРОСПЕКТ

за допускане до търговия на регулиран пазар

✓ на емисия облигации на

АЗАЛИЯ I ЕАД

ГИПС АД

ВАРНА

С. КОШАВА

851-Е/01.08.2012

883-Е/15.08.2012

✓ на емисия акции на

ФЮЧЪРС КЕПИТАЛ АД

СОФИЯ

897-ПД/22.08.2012

за първично публично предлагане на емисия акции на

ДЖЕРМАН-СОФИЯ АД

ДУПНИЦА

856-Е/01.08.2012

2. ВПИСА

в регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 3 ЗКФН емисия акции на

КАПМАН ГРИЙН ЕНЕРДЖИ ФОНД АД

ДОВЕРИЕ - ОБЕДИНЕН ХОЛДИНГ АД

СОФИЯ

СОФИЯ

852-Е/01.08.2012

853-Е/01.08.2012

3. ОТНЕ

частичен лиценз на

ББГ СИМЕКС-БЪЛГАРИЯ ООД

СОФИЯ

854-ИП/01.08.2012

по искане на дружеството

издадения лиценз

за извършване на дейност като управляващо дружество на

ИНТЕРКАРТ ИНВЕСТМЪНТС АД

СОФИЯ

855-УД/01.08.2012

4. ОТКАЗА

да впише като агенция за кредитен рейтинг в регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 13 ЗКФН

АГЕНЦИЯ ЗА КРЕДИТНИ РЕЙТИНГИ И АНАЛИЗИ АД СОФИЯ 884-АКР/15.08.2012

5. ОТХВЪРЛИ

жалбата на

ЕНЕМОНА АД СОФИЯ 898-ПД/22.08.2012

срещу решение № 799-ПД от 20.07.2012 г. на заместник-председателя на КФН, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“

**II. ИНДИВИДУАЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ АКТОВЕ
НА ЗАМЕСТНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛИТЕ
НА КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР**

УПРАВЛЕНИЕ „НАДЗОР НА ИНВЕСТИЦИОННАТА ДЕЙНОСТ“

Заместник-председателят, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“:

1. ИЗДАДЕ**одобрение**

✓ за промяна в устава на

ИД ТИ БИ АЙ ЕВРОБОНД АД СОФИЯ 857-ИД/01.08.2012

ИД КАПМАН КАПИТАЛ АД СОФИЯ 870-ИД/08.08.2012

ИД АДВАНС ИНВЕСТ АД СОФИЯ 907-ИД/30.08.2012

✓ за промяна в правилата на

ДФ ВАРЧЕВ ВИСОКОДОХОДЕН ФОНД 859-ДФ/02.08.2012

ДФ ВАРЧЕВ БАЛАНСИРАН ФОНД 861-ДФ/02.08.2012

ДФ КОМПАС ПРОГРЕС 908-ДФ/31.08.2012

ДФ КОМПАС СТРАТЕГИЯ 909-ДФ/31.08.2012

ДФ КОМПАС ЕВРОСТАБИЛНОСТ 910-ДФ/31.08.2012

✓ за промяна в правилата за оценка на портфейла и за определяне нетната стойност на активите на

ДФ ВАРЧЕВ ВИСОКОДОХОДЕН ФОНД 860-ДФ/02.08.2012

ДФ ВАРЧЕВ БАЛАНСИРАН ФОНД 862-ДФ/02.08.2012

✓ за промяна в правилата за оценка на портфейла и за определяне нетната стойност на активите

и в правилата за управление на риска на

ИД НАДЕЖДА АД СОФИЯ 877-ИД/13.08.2012

ИД ИНДУСТРИАЛЕН ФОНД АД СОФИЯ 878-ИД/13.08.2012

ИД КОНКОРД ФОНД - 2 АКЦИИ АД СОФИЯ 904-ИД/30.08.2012

✓ за промяна в договора за депозитарни услуги на

ДФ ТИ БИ АЙ ДИНАМИК 879-ДФ/13.08.2012

ДФ ТИ БИ АЙ КОМФОРТ 880-ДФ/13.08.2012

ДФ ТИ БИ АЙ ХАРМОНИЯ 881-ДФ/13.08.2012

✓ на нов договор за депозитарни услуги на

ДФ РЕАЛ ФИНАНС ВИСОКОДОХОДЕН ФОНД 869-УД/07.08.2012

ДФ РЕАЛ ФИНАНС БАЛАНСИРАН ФОНД 869-УД/07.08.2012

ДФ ЮГ МАРКЕТ МАКСИМУМ 899-ДФ/22.08.2012

✓ на договор за преобразуване чрез вливане на

ХОЛДИНГ АСЕНОВА КРЕПОСТ АД

В АСЕНОВА КРЕПОСТ АД АСЕНОВГРАД 882-ПД/13.08.2012

42 наказателни постановления

2. ПРИЛОЖИ ПАМ*прямо*

НАБА ИНВЕСТ АД	ВАРНА	858-ИП/01.08.2012
ЕКОТАБ АД	С. БАРАКОВО	863-ПД/06.08.2012
МАРТ БЪЛГАРИЯ АД	СОФИЯ	864-ПД/06.08.2012
МАРТ БЪЛГАРИЯ АД	СОФИЯ	865-ПД/06.08.2012
ДОМОКАТ АД	СОФИЯ	866-ПД/06.08.2012
ДОМОКАТ АД	СОФИЯ	867-ПД/06.08.2012
ПРЕРАБОТВАЩИ ТЕХНОЛОГИИ АД	МИЗИЯ	873-ПД/09.08.2012
ПОЛИМЕРИ АД	ДЕВНЯ	874-ПД/09.08.2012
ПОЛИМЕРИ АД	ДЕВНЯ	875-ПД/09.08.2012
ЕКОТАБ АД	С. БАРАКОВО	876-ПД/10.08.2012
ИП АДАМАНТ КЕПИТЪЛ ПАРТНЪРС АД	СОФИЯ	895-ИП/20.08.2012
ТОПЛИВО АД	СОФИЯ	896-ПД/20.08.2012
ПРАЙМ ТУРИСТ АД	СОФИЯ	902-ПД/27.08.2012
ХИДРОИЗОМАТ АД	СОФИЯ	905-ПД/30.08.2012
БАЛКАНСТРОЙ АД	РАЗЛОГ	906-Е/30.08.2012

3. ОТКАЗА

да издаде одобрение за изменение на Правилника на
ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД

СОФИЯ 868-ЦД/06.08.2012

4. ОТПИСА

от регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 3 ЗКФН
АСТЕРА КОЗМЕТИКС АД

СОФИЯ 872-ПД/08.08.2012

5. УСТАНОВИ

изискуемо публично държавно вземане от
АЛЕН МАК АД

ПЛОВДИВ 894-Е/20.08.2012

6. През август 2012 г. в управление „Надзор на инвестиционната дейност“ са съставени 44 акта за установяване на административно нарушение и са постъпили 17 жалби.

УПРАВЛЕНИЕ „ЗАСТРАХОВАТЕЛЕН НАДЗОР“

Заместник-председателят, ръководещ управление „Застрахователен надзор“:

1. ОДОБРИ*избора на*

ИРЕНА МИШЕВА

за независим член на НС на

ОББ - АЛИКО ЖЗД АД

СОФИЯ 871-ЖЗ/08.08.2012

АСЕН ОШАНОВ

ЙОХАН ДЕМЕН

885-ЖЗ/15.08.2012

886-ЖЗ/15.08.2012

за членове на НС на

ЗАД ДЗИ

СОФИЯ

ЯКОБУС ХОМЕЛ

за член на СД на

ИНТЕРАМЕРИКАН БЪЛГАРИЯ

ЖИВОТОЗАСТРАХОВАНЕ ЕАД

СОФИЯ 887-ЖЗ/16.08.2012

ПЛАМЕН ГОЧЕВ		888-ОЗ/17.08.2012
ЙОХАН ДЕМЕН		889-ОЗ/17.08.2012
<i>за членове на НС на</i>		
ДЗИ - ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ ЕАД	СОФИЯ	
ТОДОР ПОПОВ		
<i>за член на НС на</i>		
ЗК УНИКА АД	СОФИЯ	892-ОЗ/20.08.2012
НАДЕЖДА ВЪНТОВА		
<i>за член на НС на</i>		
ЗК УНИКА ЖИВОТ АД	СОФИЯ	893-ЖЗ/20.08.2012
МАЙКЪЛ ХАДЖИДИМИТРИУ		
<i>за член на СД на</i>		
АЛИКО БЪЛГАРИЯ ЖЗД ЕАД	СОФИЯ	900-ЖЗ/23.08.2012

2. ПРЕКРАТИ***производството за одобрение на***

✓ *промени в здравноосигурителен пакет „Комплексна медицинска помощ и грижа за здравето“ на*
 ЗОФ ДАЛЛБОГГ: ЖИВОТ И ЗДРАВЕ ЕАД 890-ЗОД/17.08.2012

✓ **МАРГАРИТА ГЕТОВА**

за лице, което да представлява юридическото лице БРОНЗ ООД в управителния орган на ЗОК
НАДЕЖДА АД 903-ЗОД/27.08.2012

3. ИЗДАДЕ

19 наказателни постановления

4. ВПИСА

в регистъра на застрахователните брокери по чл. 30, ал. 1, т. 10 ЗКФН

БЕНФЛЕКС БРОКЕРИ ООД	СОФИЯ	891-ЗБ/17.08.2012
АСИС БЪЛГАРИЯ ЕООД	СОФИЯ	901-ЗБ/23.08.2012

5. През август 2012 г. в управление „Застрахователен надзор“ са съставени 28 акта за установяване на административно нарушение и са постъпили 74 жалби.

УПРАВЛЕНИЕ „ОСИГУРИТЕЛЕН НАДЗОР“

Заместник-председателят, ръководещ управление „Осигурителен надзор“:

1. ПРИЛОЖИ ПАМ

спрямо

ПОК СЪГЛАСИЕ АД	СОФИЯ	849-ПОД/01.08.2012
		850-ПОД/01.08.2012

2. ИЗДАДЕ

2 наказателни постановления

3. През август 2012 г. в управление „Осигурителен надзор“ са съставени 2 акта за установяване на административно нарушение, постъпили са 134 жалби от осигурени лица и 7 сигнала от пенсионноосигурителни дружества.

III. ВПИСАНИ ПРОМЕНИ В РЕГИСТРИТЕ НА КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР

В съответствие с чл. 5, ал. 1 от Наредба № 15 за воденето и съхраняването на регистрите от Комисията за финансов надзор и за подлежащите на вписване обстоятелства през периода бяха:

**а) вписани промени в обстоятелствата
в регистъра на регулираните пазари на ценни книжа
по партидата на:**

РГ-02-0001 БФБ - СОФИЯ АД

Основание за вписване

чл. 15, ал. 1, т. 12;

чл. 16, ал. 1, т. 14, буква „г“

**б) вписани промени в обстоятелствата
в регистъра на инвестиционните посредници
по партидата на:**

РГ-03-0193 БАНКА ДСК ЕАД

чл. 16, ал. 1, т. 7

РГ-03-0006 БЕТА КОРП АД

чл. 14, ал. 1, т. 5, 10, 11, 12, 14 и 21

РГ-03-0217 Д.И.С.Л. СЕКЮРИТИЙС АД

чл. 16, ал. 1, т. 6

РГ-03-0090 ЕМПОРИКИ БАНК - БЪЛГАРИЯ ЕАД

чл. 14, ал. 1, т. 1 и 21

РГ-03-0204 ИНТЕРКАПИТАЛ МАРКЕТС АД

чл. 14, ал. 1, т. 10 и 21

РГ-03-0086 ИНТЕРНESHЪНЪЛ АСЕТ БАНК ЕАД

чл. 16, ал. 1, т. 17

РГ-03-0053 КАРОЛ АД

чл. 16, ал. 1, т. 6 и 7; т. 14, буква „г“

РГ-03-0081 ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА АД

чл. 16, ал. 1, т. 7

РГ-03-0128 ОБЩИНСКА БАНКА АД

чл. 14, ал. 1, т. 16

РГ-03-0079 ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА АД

чл. 14, ал. 1, т. 21; чл. 16, ал. 1, т. 7

РГ-03-0157 СОФИЯ ИНТЕРНESHЪНЪЛ СЕКЮРИТИЗ АД

чл. 16, ал. 1, т. 7 и 17

РГ-03-0103 ТОКУДА БАНК АД

чл. 14, ал. 1, т. 10 и 21

РГ-03-0084 УНИКРЕДИТ БУЛБАНК АД

чл. 14, ал. 1, т. 6; чл. 16, ал. 1, т. 17 и 7

РГ-03-0061 ФИКО ИНВЕСТ ООД

чл. 14, ал. 1, т. 16 и 18; чл. 16, ал. 1, т. 6

РГ-03-0008 ФК ЕВЪР АД

чл. 16, ал. 1, т. 16

РГ-03-0105 ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

чл. 16, ал. 1, т. 7

РГ-03-0092 ЮРОБАНК И ЕФ ДЖИ БЪЛГАРИЯ АД

чл. 16, ал. 1, т. 6

**в) вписани промени в обстоятелствата
в регистъра на публичните дружества и други емитенти на ценни книжа
по партидата на:**

РГ-05-1496 АВТО ЮНИОН ГРУП АД

чл. 19, ал. 3, буква „б“

РГ-05-1325 АЙ ТИ ДИ НЕТУЪРК АД

чл. 19, ал. 3, букви „б“ и „в“

РГ-05-1430 АРКУС АД

чл. 19, ал. 3, буква „б“

РГ-05-1465 АРТЕКС ИНЖЕНЕРИНГ АД

чл. 19, ал. 3, букви „б“ и „в“

РГ-05-1292 Б.Л. ЛИЗИНГ АД

чл. 19, ал. 3, буква „б“

РГ-05-0380 БАЛКАНКАР ЗАРЯ АД

чл. 19, ал. 3, букви „б“ и „в“

РГ-05-1311 БРОСС ХОЛДИНГ

чл. 19, ал. 1, т. 4; ал. 3, буква „б“

РГ-05-1540 БУЛГАРПЛОД - СОФИЯ АД

чл. 19, ал. 3, буква „б“

РГ-05-1357 БЪЛГАРИЯ ПЛАТИНИУМ ГРУП ЕАД

чл. 19, ал. 3, буква „б“

РГ-05-1544 БЪЛГАРСКИ ПОЩИ ЕАД

чл. 17, ал. 1, т. 2; чл. 19, ал. 3, буква „б“

РГ-05-1515 ВЕЛГРАФ АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ АД

чл. 19, ал. 3, буква „б“

РГ-05-1541 ДФ ДСК СТАБИЛНОСТ-ЕВРОПЕЙСКИ АКЦИИ

чл. 23, ал. 5, т. 1

РГ-05-1339 ДФ КОМПАС ЕВРОСТАБИЛНОСТ

чл. 23, ал. 4, т. 9; ал. 5, т. 1

РГ-05-1340 ДФ КОМПАС ПРОГРЕС

чл. 23, ал. 4, т. 9; ал. 5, т. 1

РГ-05-1338 ДФ КОМПАС СТРАТЕГИЯ

чл. 23, ал. 4, т. 9; . 5, т. 1

РГ-05-1219 ДФ СТАНДАРТ ИНВЕСТМЪНТ БАЛАНСИРАН ФОНД	чл. 23, ал. 4, т. 6 и 7
РГ-05-1218 ДФ СТАНДАРТ ИНВЕСТМЪНТ ВИСОКОДОХОДЕН ФОНД	чл. 23, ал. 4, т. 6 и 7
РГ-05-1474 ДФ СТАНДАРТ ИНВЕСТМЪНТ КОНСЕРВАТИВЕН ФОНД	чл. 23, ал. 4, т. 6 и 7
РГ-05-1307 ДФ СТАНДАРТ ИНВЕСТМЪНТ МЕЖДУНАРОДЕН ФОНД	чл. 23, ал. 4, т. 6 и 7
РГ-05-1337 ЕВРОКРЕДИТ ЕАД	чл. 19, ал. 3, букви „б“ и „в“
РГ-05-1177 ЕВРОЛИЗИНГ ЕАД	чл. 19, ал. 3, букви „б“ и „в“
РГ-05-1315 ЕВРОЛИЙЗ АУТО АД	чл. 19, ал. 3, буква „б“
РГ-05-1269 ЕЙЧ АЙ ДЖИ АД	чл. 19, ал. 3, буква „б“
РГ-05-1194 ЕЛАРГ ФОНД ЗА ЗЕМЕДЕЛСКА ЗЕМЯ АДСИЦ	чл. 19, ал. 3, букви „б“ и „в“
РГ-05-1170 ЕТРОПАЛ АД	чл. 17, ал. 1, т. 2
РГ-05-1129 ЗАД БУЛСТРАД	чл. 17, ал. 4, т. 2 и 7
РГ-05-1330 И АР ДЖИ КАПИТАЛ - 3 АДСИЦ	чл. 19, ал. 3, буква „б“
РГ-05-1250 ИД КОНКОРД ФОНД - 2 АКЦИИ АД	чл. 14, ал. 1, т. 1, 4, 5, т. 15, 16, 17 и 21
РГ-05-1134 ИД АДВАНС ИНВЕСТ АД	чл. 17, ал. 4, т. 7
РГ-05-1250 ИД БЕНЧМАРК ФОНД - 2 АКЦИИ АД	чл. 22, ал. 1, т. 18
РГ-05-1189 ИД ЕЛАНА ВИСОКОДОХОДЕН ФОНД АД	чл. 22, ал. 1, т. 9 и 10
РГ-05-1161 ИД КАПМАН КАПИТАЛ АД	чл. 17, ал. 4, т. 7
РГ-05-1286 ИЗТОЧНА ГАЗОВА КОМПАНИЯ АД	чл. 19, ал. 3, буква „б“
РГ-05-1524 ИНТЕРКАРТ ФАЙНАНС АД	чл. 19, ал. 3, буква „б“
РГ-05-1156 МАУНТИН ПАРАДАЙС ИНВЕСТ АДСИЦ	чл. 14, ал. 1, т. 17; чл. 17, ал. 4, т. 13
РГ-05-1393 ПИ АР СИ АДСИЦ	чл. 17, ал. 4, т. 6
РГ-05-1241 РАЙФАЙЗЕН - ГЛОБАЛЕН - АКЦИИ	чл. 18, т. 6
РГ-05-1566 СПИДИ ЕАД	чл. 14, ал. 1, т. 16
РГ-05-1195 ТЕХНОЛОГИЧЕН ЦЕНТЪР - ИНСТИТУТ ПО МИКРОЕЛЕКТРОНИКА АД	чл. 19, ал. 3, буква „в“
РГ-05-1228 ТРАНСИНВЕСТМЪНТ АДСИЦ	чл. 19, ал. 3, буква „б“
РГ-05-1319 ФАРИН АД	чл. 19, ал. 3, буква „б“
РГ-05-1458 ФЕЪРПЛЕЙ АГРАРЕН ФОНД	чл. 14, ал. 1, т. 21; чл. 19, ал. 3, буква „б“
РГ-05-1223 ФЕЪРПЛЕЙ ПРОПЪРТИС АДСИЦ	чл. 19, ал. 3, буква „б“
РГ-05-1405 ФЛОРИНА - БЪЛГАРИЯ АД	чл. 19, ал. 3, буква „б“
РГ-05-1298 ХЕЛТ ЕНД УЕЛНЕС АДСИЦ	чл. 19, ал. 3, буква „б“
РГ-05-0668 ХИМКО АД	чл. 14, ал. 1, т. 19 и 27
РГ-05-1174 ХИПОКРЕДИТ АД	чл. 17, ал. 1, т. 2;
РГ-05-1468 ХЛЕБНИ ИЗДЕЛИЯ ПОДУЯНЕ ЕАД	чл. 17, ал. 1, т. 2; чл. 19, ал. 3, букви „б“ и „в“

**в) вписани промени в обстоятелствата
в регистъра на физическите лица, които по договор непосредствено извършват
сделки с ценни книжа и инвестиционни консултации,
по партидата на:**

РГ-06-0785 КАМЕЛИЯ ДИМИТРОВА	чл. 24, ал. 1, т. 3
РГ-06-0942 КОНСТАНТИН АБРАШЕВ	чл. 24, ал. 1, т. 4
РГ-06-1059 НИКОЛАЙ ГРЪНЧАРОВ	чл. 24, ал. 1, т. 3
РГ-06-0988 ОЛГА ЙОРДАНОВА	чл. 24, ал. 1, т. 3 и 4
РГ-06-1246 СОНЯ ОБРЕТЕНОВА	чл. 24, ал. 1, т. 3
РГ-06-1364 ЯСЕН ГЕОРГИЕВ	чл. 24, ал. 1, т. 3

**з) вписани промени в обстоятелствата
в регистъра управляващите дружества
по партидата на:**

РГ-08-0018 АВРОРА КЕПИТЪЛ АД	чл. 23, ал. 1, т. 7
РГ-08-0026 АКТИВА АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ АД	чл. 14, ал. 1, т. 5, 16 и 18; чл. 23, ал. 4, т. 6 и 7
РГ-08-0009 ДСК УПРАВЛЕНИЕ НА АКТИВИ АД	чл. 14, ал. 1, т. 6
РГ-08-0002 ЕЛАНА ФОНД МЕНИДЖМЪНТ АД	чл. 14, ал. 1, т. 16; чл. 23, ал. 1, т. 7; ал. 4, т. 6 и 7
РГ-08-0001 ЗЛАТЕН ЛЕВ КАПИТАЛ АД	чл. 23, ал. 5, т. 1
РГ-08-0025 ИНВЕСТ ФОНД МЕНИДЖМЪНТ АД	чл. 23, ал. 1, т. 7
РГ-08-0011 КОНКОРД АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ АД	чл. 23, ал. 1, т. 7
РГ-08-0006 СЕЛЕКТ АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ ЕАД	чл. 14, ал. 1, т. 16
РГ-08-0010 СЕНТИНЕЛ АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ ЕАД	чл. 14, ал. 1, т. 10

Други уведомления

Промяна в наименованието

РГ-03-0090 ЕМПОРИКИ БАНК - БЪЛГАРИЯ ЕАД	КРЕДИ АГРИКОЛ БЪЛГАРИЯ ЕАД
---	----------------------------

IV. УВЕДОМЛЕНИЯ ПО ЧЛ. 145 ЗППЦК

Визпълнение на изискванията по чл. 145 ЗППЦК за разглеждания период в Комисията за финансов надзор са постъпили уведомления за промяна на дяловото участие в следните дружества:

**Наименование на дружеството,
чиито акции са обект на трансакцията**

**Трите имена/наименование
на приобретател, съответно прехвърлител**

РГ-05-1277 АГРО ФИНАНС АДСИЦ	УПФ ДОВЕРИЕ
РГ-05-1277 АГРО ФИНАНС АДСИЦ	ДПФ ДОВЕРИЕ
РГ-05-1277 АГРО ФИНАНС АДСИЦ	ППФ ДОВЕРИЕ
РГ-05-1342 БИАНОР ХОЛДИНГ АД	ПЪРВА ФИНАНСОВА БРОКЕРСКА КЪЩА ООД
РГ-05-0230 БЛАГОЕВГРАД – БТ АД	БУРГАРТАБАК-ХОЛДИНГ АД
РГ-05-1221 БУЛЛЕНД ИНВЕСТМЪНТС АДСИЦ	ЕВРО-ФИНАНС АД
РГ-05-0736 ДЖЕРМАН СОФИЯ АД	ИВО ПЕНЕВ
РГ-05-0736 ДЖЕРМАН СОФИЯ АД	ЛЮБОМИР МИРЧЕВ
РГ-05-0736 ДЖЕРМАН СОФИЯ АД	ТАНЬО ТАНЕВ
РГ-05-0055 ДОВЕРИЕ ОБЕДИНЕН ХОЛДИНГ АД	ТЕЛСО АД
РГ-05-0055 ДОВЕРИЕ ОБЕДИНЕН ХОЛДИНГ АД	СОФАРМА АД
РГ-05-1551 ЕВН БЪЛГАРИЯ ЕЛЕКТРОСНАБДЯВАНЕ АД	EVNAGVIENA
РГ-05-0816 ЕЛЕНИТЕ АД	ЕЛЕНИТЕ ИНВЕСТ АД (н)
РГ-05-1170 ЕТРОПАЛ АД	СИНТЕТИКА АД
РГ-05-1349 КОРПОРАТИВНА ТЪРГОВСКА БАНКА АД	БРОМАК ИНВЕСТ АД
РГ-05-0181 ПЛЕВЕН – БУЛГАРТАБАК АД	БУЛГАРТАБАК-ХОЛДИНГ АД
РГ-05-1353 СИТИ ДИВЕЛЪПМЪНТ АДСИЦ	ЦВЕТАНКА ЦАНЕВА
РГ-05-0264 СОФИЯ БУЛГАРТАБАК АД	БРИТИШ АМЕРИКАН ТАБАКО (ЕйАйТи) ЛИМИТИД
РГ-05-1284 СТАТУС ИМОТИ АДСИЦ	КОСТА ЛЮБЕНОВ
РГ-05-1284 СТАТУС ИМОТИ АДСИЦ	ИВАЙЛО РАНГЕЛОВ
РГ-05-1284 СТАТУС ИМОТИ АДСИЦ	ЛИЗИНГОВА КЪЩА ПАЗАРДЖИК ООД
РГ-05-1284 СТАТУС ИМОТИ АДСИЦ	ЕМИЛ АНГЕЛОВ
РГ-05-0045 ФАВОРИТ ХОЛД АД	ИВАН ТОДОРОВ
РГ-05-0667 ФОРМОПЛАСТ АД	СИНТЕТИКА АД
РГ-05-0348 ХИДРОПНЕВМОТЕХНИКА АД	ХИДРАВЛИКА 96 ООД
РГ-05-0348 ХИДРОПНЕВМОТЕХНИКА АД	ХИДРОПНЕВМОТЕХНИКА 97 ООД

ДОКУМЕНТИ**РЕД ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ИЗПИТИТЕ
за придобиване на право за извършване на дейност като брокер,
съответно като инвестиционен консултант,
на 1 и 2 декември 2012 г.*****Дати за провеждане на изпитите***

Изпитът за придобиване на право за извършване на дейност като брокер ще бъде проведен на **1 декември (събота) 2012 г.**

Изпитът за придобиване на право за извършване на дейност като инвестиционен консултант ще бъде проведен на **2 декември (неделя) 2012 г.**

Допускане до изпит

Лицата по чл. 3 във връзка с чл. 4, ал. 1 от Наредба № 7 за изискванията, на които трябва да отговарят физическите лица, които по договор непосредствено извършват сделки с ценни книжа и инвестиционни консултации относно ценни книжа, както и реда за придобиване и отнемане на правото да упражняват такава дейност (Наредба № 7) подават заявления за допускане до изпит по образец с приложенията, посочени в чл. 4, ал. 2 от Наредба № 7, в деловодството на Комисията за финансов надзор (КФН).

Документите за изпитите, които ще бъдат проведени на **1 и 2 декември 2012 г.**, се подават от **1 септември до 1 октомври 2012 г.** В едномесечен срок КФН се произнася по заявленията за допускане до съответния изпит и уведомява писмено заявителите за взетото решение в 7-дневен срок.

Списъкът с допуснатите до изпитите кандидати се поставя на определеното за целта място в сградата на КФН, а именно на таблото, намиращо се на партерния етаж на сградата: гр. София, ул. „Шар планина“ № 33, както и на електронната страница на КФН.

Допуснатите до изпит кандидати представят документ за внесена по сметка на КФН такса съгласно Тарифата за таксите, събирани от КФН по чл. 27, ал. 2 от Закона за Комисията за финансов надзор (ЗКФН).

Провеждане на изпита

Изпитите за придобиване на право за извършване на дейност като брокер, съответно като инвестиционен консултант, се провеждат от изпитни комисии в състав не по-малко от петима членове, определени с решение на КФН.

При явяването на изпит кандидатът е длъжен да се легитимира с документ за самоличност.

Изпитът се състои в отговарянето на тестови въпроси и решаването на задачи, съобразени с Тематичния конспект за придобиване на право за извършване на дейност като брокер, съответно с Тематичния конспект за придобиване на право за извършване на дейност като инвестиционен консултант, одобрени от КФН.

Всички тестови въпроси и задачи ще са от „закрит“ тип.

Освен самостоятелни въпроси и задачи на кандидатите ще се предоставят и кратки казуси (максимум до 1 страница), които ще включват няколко въпроса и/или задачи, свързани помежду си.

Срещу всеки въпрос ще са посочени определен брой отговори, съответно резултати, от които само един е верен. Кандидатът отбелязва само един от възможните отговори. Относителният дял на тестовите въпроси ще бъде минимум 60% от общия брой задачи, а на задачите максимално 40%.

Изпитите ще се проведат на две сесии в рамките на обявения за изпита ден, като продължителността им е, както следва: за брокер – по два часа и петнадесет минути, и съответно за инвестиционен консултант – по три часа.

Правила за оценяване на кандидатите

За въпросите и задачите не се изисква подробен отговор, съответно решение. За верен отговор, съответно резултат, се получава равен брой точки (1 точка).

Максималният възможен брой точки за изпита за придобиване на право за извършване на дейност като инвестиционен консултант ще бъде 160. За издържали теста се считат кандидатите, получили 96 и повече от 96 точки.

Максималният възможен брой точки за изпита за придобиване на право за извършване на дейност като брокер ще бъде 120. За издържали теста се считат кандидатите, получили 72 и повече от 72 точки.

Изпитната комисия проверява работите на кандидатите и оформя резултатите в протокол с общия брой получени точки съгласно правилата за оценяване.

Резултатите от изпитите се обявяват чрез поставяне на изпитния протокол на определеното за целта място в сградата на КФН.

Получаване на сертификатите

Сертификатът се получава срещу представяне на документ за самоличност и документ за внесена държавна такса за издаване на сертификат и за вписване в регистъра на физическите лица, които по договор непосредствено извършват сделки с ценни книжа и инвестиционни консултации, съгласно Тарифата за таксите, събирани от КФН по чл. 27, ал. 2 ЗКФН.

Редът за провеждане на изпитите е приет с решение по Протокол № 40 от 1 август 2012 г. на заседание на Комисията за финансов надзор.

ТЕМАТИЧЕН КОНСПЕКТ **за изпита за придобиване на право** **за извършване на дейност като брокер**

Ч а с т п ъ р в а **Финансови пазари** **(тегло в изпита: 25%)**

Тема 1: Финансови пазари – същност, видове, особености

1. Същност на финансовите пазари.
2. Функции на финансовите пазари.
3. Видове финансови пазари.
4. Водещи финансови пазари в света.

Референция: Боди, Зв., Ал. Кейн, Ал. Маркъс. *Инвестиции. Гл. 2. С., Натурела.*
Мишкин, Ф. *Теория на парите, банковото дело и финансовите пазари. Гл. 2.*
Отворено общество.
Петранов, С. *Инвестиции. Гл. 2. Класика и Стил.*

Тема 2: Участници на финансовите пазари – световен опит и българска практика

1. Инвестиционни посредници - същност и роля. Банки. Инвестиционна и финансово-посредническа дейност на банките.
2. Инвестиционни дружества. Същност и особености.
3. Управляващи дружества. Същност и особености.
4. Дружества със специална инвестиционна цел. Същност и особености.
5. Договорни фондове.
6. Пенсионни фондове.
7. Застрахователни компании.
8. Депозитарни институции. Същност и роля. Централен депозитар. Изисквания за членство.
9. Регулиран пазар - организация и принципи на функциониране. Българска фондова борса – изисквания за членство, допускане на емисии и разкриване на информация. Клирингови къщи.

Референция: Боди, Зв., Ал. Кейн, Ал. Маркъс. *Инвестиции. Гл. 2. С., Натурела.*
Мишкин, Ф. *Теория на парите, банковото дело и финансовите пазари. Гл. 2.*
Отворено общество.
Петранов, С. *Инвестиции. Гл. 2. Класика и Стил.*

Тема 3: Регулиране на финансовия пазар в България

1. Комисия за финансов надзор. Регулаторни и контролни функции.
2. Нормативни актове на КФН, касаещи инвестиционния надзор.
3. Регулиране на дейността на инвестиционните консултанти.
4. Регулиране на дейността на инвестиционните посредници.
5. Регулиране на дейността на управляващите дружества и инвестиционните дружества.
6. Регулиране на инвестиционната дейност на банки и пенсионни фондове.
7. Регулиране на дейността на публичните компании.

Референция: *ЗКФН, ЗППЦК, ЗПЗФИ, ЗПФИ, ЗДСИЦ, подзаконовни нормативни актове, издадени от КФН*
Петранов, С. Инвестиции. Гл. 3. Класика и Стил.

Тема 4: Инфраструктура на финансовите пазари

1. Видове системи за търговия – непрекъснатата система и аукцион.
2. Формиране на търсене, предлагане и цена на ценни книжа. Видове поръчки (нареждания).
3. Сключване и приключване на сделки с финансови инструменти. Процедури за клиринг и сетълмент.
4. Правила за търговия на организирания пазар.
5. Гарантиране на сделките. Правила за поведение. Дейност на арбитражния съд при БФБ - София АД.
6. Сделки на извънборсов пазар на финансови инструменти.
7. Индикатори на финансовите пазари - пазарни индекси.

Референция: *Петранов, С. Инвестиции. Гл. 3. Класика и Стил.*
Sharpe, W. F., Alexander G. J., Bailey J. V. Investments, Prentice Hall International
Правилник на БФБ; Правилник на ЦДАД
Боди, Зв., Кейн Ал., Маркъс. Ал., Инвестиции. Гл. 3. Натурела.

Ч а с т в т о р а**Финансови инструменти**

(тегло в изпита: 20%)

Тема 5: Видове финансови инструменти

1. *Изброяване, разграничаване и обясняване* на характеристиките на инструментите на паричния пазар – депозитни сертификати, съкровищни бонове, репо сделки, търговски ценни книжа и др.
2. *Изброяване, разграничаване и обясняване* на характеристиките на инструментите с фиксирана доходност – ДЦК, общински облигации, корпоративни облигации, ипотечни облигации.
3. *Изброяване, разграничаване и обясняване* на характеристиките на обикновените и привилегированите акции.
4. *Обясняване* организацията на първоначална емисия на ценни книжа.
5. *Изброяване и обясняване* на етапите на публично предлагане и поемане на емисия на финансови инструменти.
6. *Изброяване, разграничаване и обясняване* на основните видове деривативни инструменти – фючърси, форуърди, опции, суапове, варианти, договори за разлика.
7. *Обясняване* на същността на борсово-търгувани фондове (ETF).
8. *Изброяване и обясняване* на основните характеристики на хибридните ценни книжа – конвертируеми облигации и конвертируеми привилегировани акции.
9. *Изброяване и обясняване* на основните характеристики на структурираните продукти – ценни книжа, обезпечени с ипотека (MBS), и ценни книжа, обезпечени с активи (ABS).
10. *Обясняване и изчисляване* на маржин покупките и къси продажби (Margin and short trade).

Референция: *Боди, Зв., Кейн Ал., Маркъс, Ал. Инвестиции. Гл. 2, 16 и 18. Натурела.*
Frank J. Fabozzi. Fixed Income Securities, Wiley, 2002.
Петранов, С.. Инвестиции. Гл. 1 и 3. Класика и Стил.

Тема 6: Алтернативни инвестиции

1. *Обясняване* на основните особености на инвестирането в недвижими имоти.
2. *Обясняване* на основните особеност на дяловото инвестиране (Private Equity).
3. *Обясняване* на основните особености на инвестирането в хедж фондове (Hedge funds).
4. *Обясняване* на основните особености на инвестирането в стоки (Commodities).

Референция: *Bruno Solnik and Dennis McLeavey. International Investments, AIMR, 2004, Ch. 8.*
Петранов, С. Инвестиции. Гл. 1 и 2. Класика и Стил.

Ч а с т т р е т а
Възвръщаемост и риск
(тегло в изпита: 20%)

Тема 7: Стойност на парите във времето (Time Value of Money)

1. Обясняване на концепцията за настояща и бъдеща стойност.
2. Изчисляване на бъдеща стойност на един паричен поток и на серия от парични потоци.
3. Изчисляване на настояща стойност на един паричен поток и на серия от парични потоци.
4. Изчисляване на проста и сложна лихва.
5. Изчисляване на номинални и ефективни лихвени проценти.
6. Изчисляване на анюитет и вечна рента (перпетюитет).

Референция: *Петранов, С. Инвестиции. Гл. 4 и 5. Класика и Стил.*
Sharpe W. F., Alexander G. J., Bailey J. V. Investments, Prentice Hall International
Боди, Зв., Кейн Ал., Маркъс. Ал. Инвестиции. Части от различни глави. Натурела.

Тема 8: Анализ на инвестициите в ценни книжа

1. Изчисляване на доходността на ценните книжа. Доходност до падежа. Доходност за периода на държане. Текуща доходност. Доходност след облагане с данъци.
2. Обясняване на кривата на доходност. *Интерпретиране* на кривите на доходност.
3. Изчисляване на лихвения риск. Дюрационен (Duration) анализ. Конвекситет (Convexity) (изпъкналост).
4. Изчисляване и прогнозиране на волатилността (Volatility) на лихвения риск.
5. Общ пазарен риск и специфичен риск на емитента.
6. Валутен риск.
7. Кредитен риск. Кредитен рейтинг. Рейтингови агенции.
8. Изчисляване на очакваната възвръщаемост и риск на финансовите инструменти.
9. Изчисляване на възвръщаемостта при маржин покупките и късите продажби (Margin and short trade).

Референция: *Петранов, С. Инвестиции. Гл. 5, 6 и 7. Класика и Стил.*
Sharpe W. F., Alexander G. J., Bailey J. V. Investments, Prentice Hall International
Боди, Зв., Кейн Ал., Маркъс. Ал. Инвестиции. Гл. 13 и 14. Натурела.

Ч а с т ч е т в ъ р т а
Оценка и приложение на финансови инструменти
(тегло в изпита: 25%)

Секция 1: Оценка на акции

Тема 9: Определяне на изискваната норма на възвръщаемост на собствения капитал (CAPM, APT и bond yield method) и дългосрочен растеж в моделите за оценка на акции (g)

1. Изчисляване на изискваната норма на възвръщаемост на собствения капитал - CAPM, APT и Bond yield method.
2. Изчисляване на дългосрочния растеж в моделите за оценка на акции (g) и фактори, влияещи върху него.

Референция: *J. D. Stowe, T. R. Robinson, J. E. Pinto, and De. W. McLeavey, Analysis of Equity Investments: Valuation, AIMR, 2002, Ch. 2.*
Петранов, С. Инвестиции. Гл. 12 и 13. Класика и Стил.

Тема 10: Модел на дисконтираните дивиденди (Dividend Discount Model)

1. Определяне на ситуации, в които моделът е приложим.
2. Изчисляване на стойността на акция с едностепенен модел (модел на растеж на Гордън – Gordon growth model). Обясняване на двустепенен, H-модел и тристепенен модел и тяхната приложимост.
3. Изчисляване на стойността на преференциални акции с фиксиран купон.
4. Изчисляване на алтернативи за изчисляване на терминална стойност.

Референция: *J. D. Stowe, T. R. Robinson, J. E. Pinto, and De. W. McLeavey, Analysis of Equity Investments: Valuation, AIMR, 2002, Ch. 4*
Петранов, С. Инвестиции. Гл. 8. Класика и Стил.

Тема 11: Модел на дисконтираните парични потоци (Free Cash Flow Valuation)

1. Определяне на ситуации, в които моделът е приложим.
2. Изчисляване на паричните потоци на собствения капитал (FCFE) и паричните потоци на дружеството (FCFF).

3. Изчисляване и разграничаване на стойността на акция с едностепенен, двустепенен и тристепенен модел на дисконтираните парични потоци.
4. Изчисляване на алтернативи за изчисляване на терминална стойност.
Референция: J. D. Stowe, T. R. Robinson, J. E. Pinto, and De. W. McLeavey, *Analysis of Equity Investments: Valuation, AIMR, 2002, Ch. 3*

Тема 12: Модел на пазарните множители (Price and Enterprise Multiples)

1. Определяне на ситуации, в които моделът е приложим.
2. Разграничение между предимствата и недостатъците на различните множители (Price и Enterprise multiples).
3. Разграничение между пазарно-основани (Method of comparables) и фундаментално-основани множители (Method based on forecasted fundamentals) и фактори, които оказват влияние върху тях.
4. Обясняване на пазарно-основани (Method of comparables) и фундаментално-основани множители (Method based on forecasted fundamentals).
5. Изчисляване на цена на акция въз основа на пазарните множители.
6. Изчисляване на PEG и неговото значение.

Референция: J. D. Stowe, T. R. Robinson, J. E. Pinto, and De. W. McLeavey, *Analysis of Equity Investments: Valuation, AIMR, 2002, Ch. 3, 4*
Петранов, С. *Инвестиции. Гл. 8. Класика и Стил.*

Секция 2: Оценка на инструменти с фиксирана доходност

Тема 13: Оценка на различни видове облигации

1. Обясняване на връзка между лихвен процент, очаквана възвръщаемост и цената на облигацията.
2. Изчисляване стойността на обикновени облигации.
3. Изчисляване стойността на облигации с нулев купон.
4. Изчисляване стойността на облигации с плаващ купон.
5. Обясняване и интерпретация на модела за оценка на облигации с вградени опции (Fixed income instruments with embedded options).
6. Обясняване на специфични фактори, влияещи върху оценката на определени видове опции – държавни ценни книжа, общински облигации, ипотечни облигации, структурирани продукти, хибридни инструменти.

Референция: Fabozzi, Frank J., *Fixed Income Analysis, Fabozzi Associates, 2004, Ch. 2, 4, 9, 10, 15.*
Петранов, С. *Инвестиции. Гл. 5, 6 и 7. Класика и Стил.*

Секция 3: Оценка на деривативни инструменти

Тема 14: Суапове

1. Изчисляване на стойността на лихвен суап.
2. Изчисляване на стойността на валутен суап.

Референция: Fabozzi, Frank J., *Fixed Income Analysis, Fabozzi Associates, 2004, Ch. 5.*
Hull J., *Options, Futures and Other Derivatives, 6th edition, Ch. 7.*

Тема 15: Опции. Модели за оценка на опции, фактори, влияещи върху цената на опцията (гръцки букви)

1. Обясняване на основните фактори, влияещи върху цената на опцията (гръцки букви).

Референция: Don Chance, *Analysis of Derivatives for the CFA Program, AIMR, 2003, Ch. 4.*
Hull J., *Options, Futures and Other Derivatives, 6th edition, Ch. 15.*
Петранов, С. *Инвестиции Гл. 10. Класика и Стил.*

Тема 16: Фючърси и форуърди

1. Изчисляване на стойността на форуърд.
2. Изчисляване на стойността на фючърс.

Референция: Don Chance, *Analysis of Derivatives for the CFA Program, AIMR, 2003, Ch. 2, 3*
Hull J., *Options, Futures and Other Derivatives, 6th edition, Ch. 5.*
Петранов, С. *Инвестиции. Гл. 10. Класика и Стил.*

Ч а с т п е т а
Стратегии
(тегло в изпита: 10%)

Тема 17: Приложение на стратегии с деривативни инструменти

1. Обясняване на коригиране на портфейл (акции, облигации) (Portfolio adjustment).
2. Определяне на авансово инвестиране.
3. Определяне и изчисляване на валутен хедж.
4. Обясняване на ограниченията при хеджиране.

Референция: Don Chance, *Analysis of Derivatives for the CFA Program*, AIMR, 2003, Ch. 2, 3.

Тема 18: Изпълнение на инвестиционни решения

1. Изчисляване и интерпретация на ефективен спред.
2. Обяснение на качество на пазара.
3. Обяснение и разграничаване на брокери и дилъри.
4. Изчисляване на разходи по изпълнение на инвестиционно решение.
5. Обяснение и разграничаване на основни видове трейдъри. Мотивация.
6. Изброяване и разграничаване на тактики за търговия.
7. Обяснение на алгоритмична търговия. Избор на алгоритмична стратегия.
8. Етика в търговията.

Референция: John L., Maginn, Donald L. Tuttle, Jerald E. Pinto, and Dennis W. McLeavey, *Managing Investment Portfolios: A Dynamic Process*, 3rd edition, 2007.

ЛИТЕРАТУРА**за подготовка за изпита за придобиване на право
за извършване на дейност като брокер**

1. Боди, Зв., Ал. Кейн, Ал. Маркъс. Инвестиции. Натурела.
2. Мишкин, Ф. Теория на парите, банковото дело и финансовите пазари. Отворено общество.
3. Петранов, С. Инвестиции. Класика и Стил.
4. Sharpe, W. F., Alexander G. J., Bailey J. V. *Investments*, Prentice Hall International.
5. Fabozzi, Frank J. *Fixed Income Securities*. Wiley, 2002.
6. Bruno Solnik and Dennis McLeavey. *International Investments*, AIMR, 2004.
7. J. D. Stowe, T. R. Robinson, J. E. Pinto, and De. W. McLeavey. *Analysis of Equity Investments: Valuation*, AIMR, 2002.
8. Fabozzi, Frank J. *Fixed Income Analysis*. Fabozzi Associates, 2004.
9. J. Hull. *Option, futures, & Other derivatives*. Prentice Hall, 6th edition.
10. Don Chance. *Analysis of Derivatives for the CFA Program*. AIMR, 2003.
11. John L., Maginn, Donald L. Tuttle, Jerald E. Pinto, and Dennis W. McLeavey. *Managing Investment Portfolios: A Dynamic Process*, 3rd edition, 2007.

Нормативни актове:

1. Закон за публичното предлагане на ценни книжа
2. Закон срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти
3. Закон за Комисията за финансов надзор
4. Закон за дружествата със специална инвестиционна цел
5. Закон за пазарите на финансови инструменти
6. **Регламент (ЕО) № 809/2004** на Комисията от 29 април 2004 г. относно прилагането на Директива 2003/71/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на информацията, съдържаща се в проспектите, както и формата, включването чрез препратка и публикуването на подобни проспекти и разпространяването на реклами от дружества и другите емитенти на ценни книжа
7. **Регламент (ЕО) № 1287/2006** на Комисията от 10 август 2006 г. за прилагане на Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на задълженията за водене на регистри за инвестиционните посредници, отчитането на сделките, прозрачността на пазара, допускането на финансови инструменти за търгуване, както и за определените понятия за целите на тази директива
- Регламент (ЕО) № 1060/2009** на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно агенциите за кредитен рейтинг

8. **Наредба от 17.12.1997 г.** за минималното съдържание на пълномощно за представителство на акционер в общото събрание на дружество, чиито акции са били предмет на публично предлагане
9. **Наредба № 2** за проспектите при публичното предлагане и допускане до търговия на регулиран пазар на ценни книжа и за разкриването на информация от публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа
10. **Наредба № 7** за изискванията, на които трябва да отговарят физическите лица, които по договор непосредствено извършват сделки с ценни книжа и инвестиционни консултации относно ценни книжа, както и реда за придобиване и отнемане на правото да упражняват такава дейност
11. **Наредба № 8** за Централния депозитар на ценни книжа
12. **Наредба № 11** за лицензите за извършване на дейност като регулиран пазар, за организиране на многостранна система за търговия, за извършване на дейност като инвестиционен посредник, инвестиционно дружество, управляващо дружество и дружество със специална инвестиционна цел
13. **Наредба № 13** за търгово предлагане за закупуване и замяна на акции
14. **Наредба № 15** за воденето и съхраняването на регистрите от Комисията за финансов надзор и за подлежащите на вписване обстоятелства
15. **Наредба № 16** за условията и реда за извършване на маржин покупки, къси продажби и заем на ценни книжа
16. **Наредба № 22** за условията и реда за вписване и отписване на публични дружества, други емитенти на ценни книжа и емисии ценни книжа в регистъра на Комисията за финансов надзор
17. **Наредба № 23** за условията и реда за оценка на клиентските активи
18. **Наредба № 25** за изискванията към дейността на инвестиционните дружества и договорните фондове
19. **Наредба № 26** за изискванията към дейността на управляващите дружества
20. **Наредба № 35** за капиталовата адекватност и ликвидността на инвестиционните посредници
21. **Наредба № 37** за признаване на приетите пазарни практики
22. **Наредба № 38** за изискванията към дейността на инвестиционните посредници
23. **Наредба № 39** за разкриване на дялово участие в публично дружество
24. **Наредба № 40** за допускането на ценни книжа до търговия на официален пазар
25. **Наредба № 41** за изискванията към съдържанието на обосновката на цената на акциите на публично дружество, включително към прилагането на оценъчни методи, в случаите на преобразуване, договор за съвместно предприятие и търгово предлагане
26. Правилник на „Българска фондова борса – София“ АД
27. Правилник на „Централен депозитар“ АД
28. Правилник за устройството и дейността на Фонда за компенсирание на инвеститорите в ценни книжа.

***Забележка:** Кандидатите следва да са запознати с актуалните към момента на провеждане на изпита редакции на избраните нормативни актове.*

Референциите към всяка тема имат препоръчителен характер и не ограничават кандидатите в използването на допълнителна литература, а имат за цел единствено да подпомогнат подготовката.

В част от темите са използвани ключови думи, които описват конкретните умения (действия), които кандидатите трябва да притежават (изпълняват), за да могат успешно да преминат съответния изпит. В настоящият конспект са използвани следните ключови думи:

<u>Ключова дума</u>	<u>Действие</u>
Разграничение	Да се раздели на видове, класове или категории
Изчисляване	Да се уточни или определи по математически начин
Определяне	Да се стигне до решение в резултат на анализ; да се разреши или да се реши с избор между различни възможности
Интерпретиране	Да се обясни или каже смисъла на; да се представи по разбираем начин
Обясняване	Да се даде значение и важност на; да се разбере; да се даде причина за
Изброяване	Да се изброи

Тематичният конспект за изпита за придобиване на право за извършване на дейност като брокер е приет с решение по Протокол № 40 от 1 август 2012 г. на заседание на Комисията за финансов надзор.

ТЕМАТИЧЕН КОНСПЕКТ
за изпита за придобиване на право
за извършване на дейност като инвестиционен консултант

Ч а с т п ъ р в а
Икономикс
(тегло в изпита: 12,5%)

Тема 1: Еластичност

1. Еластичност на търсенето.
2. Видове еластичност на търсенето.
3. Еластичност на предлагането.

Референция: *Michael Parkin, Economics, Addison Wesley, 2005, Ch. 4.*

Тема 2: Икономически цикли, заетост и ценови нива

1. Бизнес цикъл. Индикатори. Интерпретация.
2. Видове безработица.
3. Индекс на потребителските цени. Проблеми при интерпретацията на индекса на потребителските цени.

Референция: *Michael Parkin, Economics, Addison Wesley, 2005, Ch. 22.*

Тема 3: Пари, банки и роля на Централната банка

1. Функция на парите.
2. Видове депозитни институции. Сравнение.
3. Как банковата система „сздава“ пари.
4. Роля на централната банка.

Референция: *Michael Parkin, Economics, Addison Wesley, 2005, Ch. 26.*

Тема 4: Пари, лихвени нива, реален БВП и ценови нива

1. Фактори на търсенето на пари и ефектите върху БВП.
2. Определяне на лихвените нива. Връзка между промените в лихвените нива и паричното предлагане.
3. Теории за срочната структура на лихвения процент.
4. Краткосрочни и дългосрочни ефекти на парите върху БВП.
5. Количествена теория на парите.

Референция: *Michael Parkin, Economics, Addison Wesley, 2005, Ch. 27.*

Тема 5: Инфлация

1. Инфлация и ценови нива.
2. Фактори, които влияят върху инфлацията.
3. Очаквана и неочаквана инфлация. Ефекти.
4. Крива на Филипс.
5. Влияние на инфлацията върху номиналните лихвени проценти.

Референция: *Michael Parkin, Economics, Addison Wesley, 2005, Ch. 28.*

Тема 6: Фискална политика

1. Източници на финансиране на инвестиции – външни заеми, частни и правителствени спестявания. Влияние на фискалната политика върху капиталовите пазари.
2. Фискална политика и бизнес цикъл.
3. Ограничения на фискалната политика. Разлика между целенасочена фискална политика и автоматични стабилизатори.

Референция: *Michael Parkin, Economics, Addison Wesley, 2005, Ch. 31.*

Тема 7: Монетарна политика

1. Ценова стабилност и ръст на БВП.
2. Влияние на доверието в политиката върху търсенето, предлагането и кривата на Филипс.
3. Ефект от неочаквано повишаване на паричното предлагане.
4. Монетарна политика при паричен съвет.

Референция: *Michael Parkin, Economics, Addison Wesley, 2005, Ch. 32.*
Младенов, М. Пари. Банки. Кредит. Тракия М, 2009.

Тема 8: Валутни курсове

1. Пазар на валута – котировки, спред, кръстосани курсове, арбитраж.
2. Фактори, които влияят върху цената на валутата.
3. Паритет на валутните курсове. Плаващи и фиксирани валутни курсове.
4. Абсолютна и релативна покупателна способност.

Референция: *Bruno Solnik & Dennis McLeavy, Global Investments, Addison Wesley, 2004, Ch. 1.*

Тема 9: Платежен баланс

1. Платежен баланс - влияние на компонентите на платежния баланс.
2. Влияние на монетарната и фискалната политика върху валутния курс и компонентите на платежния баланс.

Референция: Michael Parkin, *Economics, Addison Wesley, 2005, Ch. 34.*

Тема 10: Икономически растеж

1. Предпоставки за икономически растеж.
2. Основни фактори, които стимулират икономическия растеж.
3. Производителност.
4. Измерване на БВП. Компоненти. БНП. Връзка между БНП и БВП.
5. Макроикономически индикатори. Категоризация.

Референция: Bruno Solnik & Dennis McLeavy, *Global Investments, Addison Wesley, 2004, Ch. 2.*

Ч а с т в т о р а**Финансови пазари и финансови инструменти**

(тегло в изпита: 15%)

Тема 11: Финансови пазари - същност, видове, особености

1. Същност на финансовите пазари.
2. Функции на финансовите пазари.
3. Видове финансови пазари.

Референция: Боди Зв., Кейн Ал., Маркъс. Ал. *Инвестиции. Гл. 2. Натурела.*
Мишкин, Ф. *Теория на парите, банковото дело и финансовите пазари. Гл. 2.*
Отворено общество.
Петранов, С. *Инвестиции. Гл. 2. Класика и Стил.*

Тема 12: Участници на финансовите пазари – световен опит и българска практика

1. Инвестиционни посредници - същност и роля. Банки. Инвестиционна и финансово-посредническа дейност на банките.
2. Инвестиционни дружества. Същност и особености.
3. Управляващи дружества. Същност и особености.
4. Дружества със специална инвестиционна цел. Същност и особености.
5. Договорни фондове.
6. Пенсионни фондове.
7. Хедж фондове.
8. Фондове за дялово инвестиране (Private equity funds).
9. Застрахователни компании.
10. Депозитарни институции. Същност и роля. Централен депозитар. Изисквания за членство.
11. Регулирани пазари - организация и принципи на функциониране. Българска фондова борса - изисквания за членство, допускане на емисии и разкриване на информация. Клирингови къщи.

Референция: Боди Зв., Кейн Ал., Маркъс. Ал. *Инвестиции. Гл. 2, 16 и 18. Натурела.*
Петранов, С. *Инвестиции. Гл. 2 и 3. Класика и Стил.*

Тема 13: Регулиране на финансовия пазар в България

1. Комисия за финансов надзор. Регулативни и контролни функции.
2. Нормативна актове на КФН, касаещи инвестиционния надзор.
3. Регулиране на дейността на инвестиционните консултанти.
4. Регулиране на дейността на инвестиционните посредници.
5. Регулиране на дейността на управляващите дружества, инвестиционните дружества и взаимните фондове.
6. Регулиране на инвестиционната дейност на банки и пенсионни фондове.
7. Регулиране на дейността на публичните компании.

Референция: ЗКФН, ЗППЦК, ЗПЗФИ, ЗПФИ, ЗДСИЦ, подзаконовни нормативни актове,
издадени от КФН
Петранов, С. *Инвестиции. Гл. 3. Класика и Стил.*

Тема 14: Инфраструктура на финансовите пазари

1. Видове системи за търговия – непрекъснатата система и аукцион.
2. Формиране на търсене, предлагане и цена на ценни книжа. Видове поръчки (нареждания).
3. Сключване и приключване на сделки с финансови инструменти. Процедури за клиринг и сетълмент.
4. Правила за търговия на организирания пазар.
5. Гарантиране на сделките. Правила за поведение. Дейност на арбитражния съд при БФБ - София АД.
6. Сделки на извънборсов пазар на финансови инструменти (ОТС).
7. Видовете индикатори на финансовите пазари - пазарни индекси.

Референция: *Петранов, С. Инвестиции. Гл. 3. Класика и Стил.*
Sharpe W. F., Alexander G. J., Bailey J. V., Investments, Prentice Hall International
Правилник на БФБ; Правилник на ЦДАД
Боди Зв., Кейн Ал., Маркърс. Ал., Инвестиции. Гл. 3. Натурела.

Тема 15: Финансови инструменти. Същност и видове.

1. *Изброяване, разграничаване и обясняване* на характеристиките на инструментите на паричния пазар – депозити, депозитни сертификати, съкровищни бонове, репо сделки, търговски ценни книжа и др.
2. *Изброяване, разграничаване и обясняване* на характеристиките на инструментите с фиксирана доходност – ДЦК, общински облигации, корпоративни облигации, ипотечни облигации.
3. *Разграничаване и обясняване* на характеристиките на обикновените и привилегированите акции.
4. *Обясняване* организацията на първоначална емисия на ценни книжа.
5. *Изброяване и обясняване* на етапите на публично предлагане и поемане на емисия финансови инструменти.
6. *Изброяване, разграничаване и обясняване* на основните видове деривативни инструменти – фючърси, форуърди, опции, суапове, варанти, договори за разлика.
7. *Обясняване* на същността на борсово търгувани фондове (ETF).
8. *Изброяване и обясняване* на основните характеристики на хибридните ценни книжа – конвертируеми облигации и конвертируеми привилегировани акции.
9. *Изброяване и обясняване* на основните характеристики на структурираните продукти – ценни книжа, обезпечени с ипотека (MBS), и ценни книжа, обезпечени с активи (ABS).
10. *Обясняване и изчисляване* на маржин покупките и къси продажбите (margin and short trades).
11. *Изброяване, разграничаване и обясняване* на основните характеристики на различните видове алтернативни инвестиции – недвижими имоти, дялово инвестиране (Private Equity), хедж фондове (Hedge funds), стоки (Commodities), ценни книжа на емитенти в затруднено положение (Distressed securities), дялове от инвестиционни дружества от отворен и затворен тип (Closed-end and Open-end funds). Основни фактори, влияещи върху оценката им.
12. *Обясняване и определяне* на основните фактори влияещи върху стойността на недвижимите имоти.

Референция: *Боди Зв., Кейн Ал., Маркърс. Ал. Инвестиции. Гл. 2, 16 и 18. Натурела.*
Bruno Solnik and Dennis McLeavey, International Investments, AIMR, 2004, Ch. 8.
Frank J. Fabozzi, Fixed Income Securities, Wiley, 2002.
Петранов, С. Инвестиции. Гл. 1, 2 и 3. Класика и Стил.

Ч а с т т р е т а
Възвръщаемост и риск
(тегло в изпита: 15%)

Тема 16: Стойност на парите във времето (Time Value of Money)

1. *Обясняване* на концепцията за настояща и бъдеща стойност.
2. *Изчисляване* на бъдеща стойност на един паричен поток и на серия от парични потоци.
3. *Изчисляване* на настояща стойност на един паричен поток и на серия от парични потоци.
4. *Изчисляване* на проста и сложна лихва.
5. *Изчисляване* на номинални и ефективни лихвени проценти.
6. *Изчисляване* стойността на анюитет и вечна рента (перпетюитет).

Референция: *Петранов, С. Инвестиции. Гл. 4 и 5. Класика и Стил.*
Sharpe W. F., Alexander G. J., Bailey J. V. Investments, Prentice Hall International.
Боди Зв., Кейн Ал., Маркърс. Ал. Инвестиции. Части от различни глави. Натурела.

Тема 17: Анализ на инвестициите в ценни книжа

1. Изчисляване на доходността на ценните книжа. Доходност до падежа. Доходност за периода на държане. Текуща доходност. Доходност след облагане с данъци.
2. Обясняване на кривата на доходност. *Интерпретиране* на кривите на доходност.
3. Изчисляване на лихвения риск. Дюрационен (Duration) анализ. Конвекситет (Convexity) (изпъкналост).
4. Изчисляване и прогнозиране на волатилността (Volatility) на лихвения риск.
5. Общ пазарен риск и специфичен риск на емитента.
6. Валутен риск.
7. Кредитен риск. Кредитен рейтинг. Рейтингови агенции.
8. Изчисляване на очакваната възвръщаемост и риск на финансовите инструменти.
9. Изчисляване на възвръщаемостта при маржин покупките и късите продажби (Margin and short trade).

Референция: Петранов, С. *Инвестиции*. Гл. 4, 5, 6 и 7. *Класика и Стил*.
Sharpe W. F., Alexander G. J., Bailey J. V. *Investments*, Prentice Hall International.
Боди Зв., Кейн Ал., Маркъс. Ал. *Инвестиции*. Гл. 13 и 14. *Натурела*.

Тема 18: Основни техники на фундаменталния и техническия анализ

1. Разграничаване и обясняване на различните подходи на фундаментален анализ (Bottom-up и Top-down approach).
2. Обясняване на предположенията, предимствата и недостатъците на техническия анализ.
3. Изброяване на основните категории технически правила и индикатори.

Референция: Петранов, С. *Инвестиции*. Гл. 9. *Класика и Стил*.
Sharpe W. F., Alexander G. J., Bailey J. V. *Investments*, Prentice Hall International.
Боди Зв., Кейн Ал., Маркъс. Ал. *Инвестиции*. *Натурела*.

Ч а с т ч е т в ъ р т а
Анализ на финансови отчети
(тегло в изпита: 12,5%)

Тема 19: Въведение във финансовите отчети. Видове и основни компоненти

1. Изброяване на основните принципи при изготвяне на финансовите отчети.
2. Изброяване на основните компоненти на финансовите отчети.

Референция: Gerald I. White, Ashwinpaul C. Sondhi and Dov. Fried, *The Analysis and Use of Financial Statements*, Wiley, 2003, Ch. 1.

Тема 20: Баланс

1. Изброяване на основните принципи при изготвянето на баланса.
2. Разграничение между различните счетоводни методи за определяне на запасите – FIFO, LIFO, метод на среднопретеглената цена.
3. Обясняване на счетоводното отчитане на финансови активи.
4. Обясняване на счетоводното отчитане на задълженията. Лизинг – оперативен и финансов.

Референция: Gerald I. White, Ashwinpaul C. Sondhi and Dov. Fried, *The Analysis and Use of Financial Statements*, Wiley, 2003, Ch. 6, 7, 8, 10, 11.

Тема 21: Отчет за дохода

1. Разграничение между разсилните методи за изчисляване на счетоводната амортизация.
2. Разграничение между различните методи за признаване на приходите.
3. Изчисляване на доход на акция (EPS).
4. Обясняване на предназначението на Отчет за всеобхватния доход (Statement of comprehensive income).

Референция: Belverd E. Needles, Jr. and Marian Powers, *Financial Accounting*, Houghton Mifflin, Ch. 10.
Gerald I. White, Ashwinpaul C. Sondhi and Dov. Fried, *The Analysis and Use of Financial Statements*, Wiley, 2003, Ch. 2.
Donald E. Kieso, Jerry J. Weygandt and Terry D. Warfield, *Intermediate Accounting*, Wiley, 2004, Ch. 16.

Тема 22: Отчет за паричните потоци

1. Разграничаване между основните компоненти – парични потоци от основна дейност (пряк и косвен метод), от инвестиционна дейност и от финансова дейност.

Референция: Belverd E. Needles, Jr. and Marian Powers, *Financial Accounting*, Houghton Mifflin, Ch. 14.

Тема 23: Анализ на финансови коефициенти

1. Разграничаване между основните видове финансови коефициенти – ефективност, ликвидност, рентабилност, финансова автономност и др.

2. Обясняване и изчисляване на коефициентите в анализа на Дюпон (DuPont analysis).

Референция: Frank K. Reilly and Keith C. Brown, *Investment Analysis and Portfolio Management*, Dryden, 2003, Ch. 10.

Ч а с т п е т а**Оценка и приложение на финансови инструменти**

(тегло в изпита: 20%)

Секция 1: Оценка на акции

Тема 24: Анализ на индустрията, определяне на изискваната норма на възвръщаемост на собствения капитал (CAPM, APT и bond yield method) и дългосрочен растеж в моделите за оценка на акции (g)

1. Разграничаване между основните модели за анализ на индустрията - анализ на търсенето, анализ на жизнения цикъл на индустрията, анализ на конкурентните предимства на дружеството и др.

2. Разграничаване между основните концепции за оценка на риска при инвестирането в дадена индустрия.

3. Разграничаване между 5^{те} конкурентни сили на Майкъл Портьер, които формират корпоративната стратегия.

4. Изчисляване на изискваната норма на възвръщаемост на собствения капитал - CAPM, APT и Bond yield method.

5. Изчисляване на дългосрочния растеж в моделите за оценка на акции (g) и фактори, влияещи върху него.

Референция: J. D. Stowe, T. R. Robinson, J. E. Pinto, and De. W. McLeavey, *Analysis of Equity Investments: Valuation*, AIMR, 2002, Ch. 2.
Michael E. Porter, *Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance*, The Free Press, 1998, Ch. 1.
Петранов, С. *Инвестиции*. Гл. 12 и 13. Класика и Стил.

Тема 25: Модел на дисконтираните дивиденди (Dividend Discount Model)

1. Определяне на ситуации, в които моделът е приложим.

2. Изчисляване на стойността на акция с едностепенен модел (модел на растеж на Гордън - Gordon growth model) и неговата приложимост.

3. Изчисляване на стойността на акция с двустепенен, H-модел и тристепенен модел и тяхната приложимост.

4. Изчисляване на стойността на преференциални акции с фиксиран купон.

5. Изчисляване на алтернативи за изчисляване на терминална стойност.

Референция: J. D. Stowe, T. R. Robinson, J. E. Pinto, and De. W. McLeavey, *Analysis of Equity Investments: Valuation*, AIMR, 2002, Ch. 2, 4.

Тема 26: Модел на дисконтираните парични потоци (Free Cash Flow Valuation)

1. Определяне на ситуации, в които моделът е приложим.

2. Изчисляване на паричните потоци на собствения капитал (FCFE) и паричните потоци на дружеството (FCFF).

3. Интерпретиране как дивидентите, издаването на нови акции, обратното изкупуване и промяната в капиталовата структура влияят върху изчисляването на FCFE и FCFF.

4. Изчисляване и разграничаване на стойността на акция с едностепенен, двустепенен и тристепенен модел на дисконтираните парични потоци.

5. Изчисляване на алтернативи за изчисляване на терминална стойност.

Референция: J. D. Stowe, T. R. Robinson, J. E. Pinto, and De. W. McLeavey, *Analysis of Equity Investments: Valuation*, AIMR, 2002, Ch. 3.

Тема 27: Модел на пазарните множители (Price и Enterprise Multiples)

1. Определяне на ситуации, в които моделът е приложим.

2. Разграничаване между предимствата и недостатъците на различните множители (Price и Enterprise multiples).

3. Разграничаване между пазарно-основани (Method of comparables) и фундаментално-основани множители (Method based on forecasted fundamentals) и фактори, които оказват влияние върху тях.

4. Изчисляване на пазарно-основани (Method of comparables) и фундаментално-основани множители (Method based on forecasted fundamentals).

5. Изчисляване на цена на акция въз основа на пазарните множители.

6. Изчисляване на PEG и неговото значение.

Референция: J. D. Stowe, T. R. Robinson, J. E. Pinto, and De. W. McLeavey, *Analysis of Equity Investments: Valuation, AIMR, 2002, Ch. 3, 4.*
Петранов, С. *Инвестиции. Гл. 8. Класика и Стил.*

Тема 28: Други модели за оценка на акции и особености на оценката на дружества, работещи в развиващи се пазари

1. *Определяне и разграничаване* на ситуации, в които моделът на остатъчната стойност (Residual Value) е приложим.

2. *Изчисляване* на остатъчната стойност на акциите.

3. *Обясняване* на методите за анализ на промените на съществени предположения в моделите за оценка на акции – анализ на чувствителността, анализ на сценариите, Монте Карло симулация.

4. *Разграничение между* използването на анализ на сценариите с корекция на паричните потоци на дружеството и корекция на дисконтовия фактор за отчитане на риска за дружествата, работещи в развиващи се пазари.

Референция: J. D. Stowe, T. R. Robinson, J. E. Pinto, and De. W. McLeavey, *Analysis of Equity Investments: Valuation, AIMR, 2002, Ch. 3, 5.*

Секция 2: Оценка на инструменти с фиксирана доходност

Тема 29: Оценка на различни видове облигации

1. *Обясняване* на връзка между лихвен процент, очаквана възвръщаемост и цената на облигацията.

2. *Изчисляване* стойността на обикновени облигации.

3. *Изчисляване* стойността на облигации с нулев купон.

4. *Изчисляване* стойността на облигации с плаващ купон.

5. *Обясняване и интерпретация* на модела за оценка на облигации с вградени опции (Bonds with embedded options).

Референция: Fabozzi, Frank J., *Fixed Income Analysis, Fabozzi Associates, 2004, Ch. 2, 4, 9.*
Петранов, С. *Инвестиции. Гл. 5, 6 и 7. Класика и Стил.*

Тема 30: Специфични фактори при оценка на определени видове облигации

1. *Обясняване* на специфични фактори, влияещи върху оценката на държавни ценни книжа.

2. *Обясняване* на специфични фактори, влияещи върху оценката на общински облигации.

3. *Обясняване* на специфични фактори, влияещи върху оценката на ипотечни облигации.

4. *Обясняване* на специфични фактори, влияещи върху оценката на структурирани продукти.

5. *Обясняване* на специфични фактори, влияещи върху оценката на хибридни инструменти.

Референция: Fabozzi, Frank J., *Fixed Income Analysis, Fabozzi Associates, 2004, Ch. 10, 15.*

Секция 3: Оценка на деривативни инструменти

Тема 31: Суапове

1. *Изчисляване* на стойността на лихвен суап.

2. *Изчисляване* на стойността на валутен суап.

Референция: Fabozzi, Frank J., *Fixed Income Analysis, Fabozzi Associates, 2004, Ch. 5.*

Тема 32: Опции. Модели за оценка на опции, фактори, влияещи върху цената на опцията (гръцки букви)

1. *Обясняване и разграничение между* моделите за оценка на опции - биномодел и модел на Black-Scholes-Merton.

2. *Обясняване* на основните фактори, влияещи върху цената на опцията (гръцки букви).

Референция: Don Chance, *Analysis of Derivatives for the CFA Program, AIMR, 2003, Ch. 4.*
Петранов, С. *Инвестиции. Гл. 10. Класика и Стил.*

Тема 33: Фючърси и форуърди

1. *Изчисляване* на стойността на форуърд.

2. *Изчисляване* на стойността на фючърс.

Референция: Don Chance, *Analysis of Derivatives for the CFA Program, AIMR, 2003, Ch. 2, 3.*
Петранов, С. *Инвестиции. Гл. 10. Класика и Стил.*

Ч а с т ш е с т а
Корпоративни финанси и проектно финансиране
(тегло в изпита: 5%)

Тема 34: Избор на инвестиционни проекти. Капиталова структура

1. *Обясняване* на принципа на капиталовото бюджетиране.
 2. *Определяне* на приложим дисконтов фактор. *Изчисляване* на бета с ливъридж/без ливъридж.
 3. *Определяне* на ефекта от инфлацията върху анализа; ефекта от избрания метод на амортизация.
 4. *Изчисляване* на методи за оценка на финансовата ефективност на инвестиционни проекти.
 - 4.1. Нетна настояща стойност (NPV)
 - 4.2. Вътрешна норма на възвръщаемост (IRR)
 - 4.3. Период на изплащане (Payback period)
 - 4.4. Дисконтиран период на изплащане (Discounted payback period)
 - 4.5. Индекс на рентабилността (PI)
 5. *Определяне* на инвестиционен проект в ситуация на:
 - 5.1. Независими и изключващи се проекти (Independent versus mutually exclusive projects)
 - 5.2. Последователни проекти (Project sequencing)
 - 5.3. Неограничени ресурси и ограничен бюджет (Unlimited funds versus capital rationing)
 - 5.4. Изключващи се проекти с различна продължителност (Mutually exclusive projects with unequal lives)
 6. *Обясняване и разграничаване* на предимствата и недостатъците на различните методи за капиталово бюджетиране.
 7. *Определяне* на бизнес риска, оперативния риск и финансовия риск.
 8. *Обясняване и интерпретиране* на капиталовата структура на дружество.
 9. *Изчисляване* на степента на оперативен ливъридж, финансов ливъридж и общ ливъридж.
 10. *Изчисляване* на среднопретеглената цена на капитала. Алтернативни методи за определяне на теглата в капиталовата структура, вкл. целева капиталова структура (Target capital structure).
 11. *Обясняване* на схемата на пределната цена на капитала (Marginal cost of capital schedule).
- Референция:* J. D. Stowe, T. R. Robinson, J. E. Pinto, and De. W. McLeavey, *Analysis of Equity Investments: Valuation*, AIMR, 2002.
Ross S.A., Westerfield R.W., Jaffe J.F., *Corporate Finance*, McGraw-Hill, 2008.

Тема 35: Дивидентна политика

1. *Обясняване* на дивидентната политика на дружеството - парични дивиденди (Cash dividends), увеличение на акционерния капитал със собствени средства (Stock dividends), сплитове (Stock splits), обратни изкупувания (Shares repurchase/buyback) и техните ефекти върху акционерите.
 2. *Определяне* на фактори, които определят дивидентната политика.
 3. *Определяне* на ефекта от обратно изкупуване, когато изкупуването се извършва със заемни средства и цената (след данъци) на дълга е по-висока (по-ниска) от съотношението печалба/цена на акция.
 4. *Определяне* на ефекта върху нетната балансова стойност на акция при обратно изкупуване, при което пазарната цена е под (над) нетната балансова стойност на акция.
 5. *Обясняване* на теориите за предпочитиите на инвеститорите относно дивидентната политика (Irrelevance theory, Bird-in-the-hand, Tax aversion theories).
- Референция:* Ross S.A., Westerfield R.W., Jaffe J.F., *Corporate Finance*, McGraw-Hill, 2008.

Тема 36: Сливания и придобивания (Mergers and Acquisitions)

1. *Обясняване* на типовете сливания и придобивания.
 2. *Обясняване* на причини за придобивания и сливания.
 3. *Обясняване* на видовете защитни тактики (Pre-offer and post-offer takeover defense mechanisms).
 4. *Изчисляване* на печалбата, нетната настояща стойност (NPV) и разходите от сливания при използване на парични средства или акции.
 5. *Изчисляване* на разпределението на печалбите между акционерите на придобиващата и придобитата компания.
 6. *Обясняване и разграничаване* на често цитирани, но необосновани причини за придобивания и сливания.
- Референция:* R.A. Brealey, S.C. Meyers, and F. Allen, *Principles of Corporate Finance*, McGraw-Hill Irwin, 2006, Ch. 32.

Тема 37: Преобразувания

1. *Обясняване* на типовете преобразувания (Divestitures, Equity carve-outs, Spin-offs, Split-offs и Liquidation).
2. *Обясняване и разграничаване* на основните причини и често срещани грешки за предприемане на преобразувания.

Референция: Patrick A. Gaughan, *Mergers, Acquisitions and Corporate Restructurings*, Wiley, 2002, Ch. 10.

Ч а с т с е д м а**Управление на портфейли**

(тегло в изпита: 20%)

Тема 38: Основни принципи и теории при управлението на портфейли

1. *Обясняване* на процеса по управлението на портфейли.
2. *Обясняване и интерпретиране* на инвестиционни цели и ограничения.

Референция: Frank K. Reilly & Keith C. Brown, *Investment Analysis and Portfolio Management*, South-Western, 2005, Ch. 2.

Тема 39: Въведение в управлението на портфейли

1. *Обясняване* на рисква (не)толерантност.
2. *Обясняване* на портфейлната теория на Марковиц. *Обясняване и разграничаване* на компоненти на портфейлния риск.
3. *Обясняване, изчисляване и интерпретиране* на очаквана доходност. Вариация и стандартно отклонение. Ковариация и корелация. Ефективна граница (Markowitz Efficient Frontier). Оптимален портфейл.

Референция: Frank K. Reilly & Keith C. Brown, *Investment Analysis and Portfolio Management*, South-Western, 2005, Ch. 7.

Тема 40: Въведение в управлението на портфейли

1. *Обясняване* на CML – capital market line. Пазарен портфейл. Систематичен и несистематичен риск. CAPM – capital asset pricing model (SML). Разлика между CML и SML.
2. *Обясняване* на многофакторни модели.
3. *Обясняване и разграничаване* на типове управление на портфейл. Бенчмарк анализи.

Референция: Frank K. Reilly & Keith C. Brown, *Investment Analysis and Portfolio Management*, South-Western, 2005, Ch. 8.

Тема 41: Управление на индивидуални портфейли

1. *Обясняване* на склонност към поемане на риск. *Определяне* на поведенчески профил и типове инвеститори.
2. *Определяне и интерпретация* на инвестиционни цели на индивидуален клиент.
3. *Определяне* на инвестиционна политика на клиент (Investment policy statement)
4. *Обясняване и разграничаване* между различните типове инвеститори – предприемач, мениджър, инвеститор.
5. *Обясняване* на взаимовръзката между инвестиции и възраст.
6. *Обясняване* на значението на човешкия капитал и разпределението на активи. (Human Capital Investing).

Референция: John L. Maginn, Donald L. Tuttle, Jerald E. Pinto, and Dennis W. McLeavey, *Managing Investment Portfolios: A Dynamic Process*, 3rd edition, 2007.
Jean L. P. Brunel, *Integrated Wealth Management: The New Direction for Portfolio Managers*, 2nd edition.

Тема 42: Управление на институционални портфейли

1. *Обяснение и разграничаване* между управлението на портфейли за пенсионни дружества, животозастрахователни компании, общозастрахователни компании, банки.
2. *Определяне* на инвестиционна политика на институционален инвеститор (IPS).

Референция: John L. Maginn, Donald L. Tuttle, Jerald E. Pinto, and Dennis W. McLeavey, *Managing Investment Portfolios: A Dynamic Process*, 3rd edition, 2007.

Тема 43: Оценка на представянето на портфейл

1. *Изчисляване и интерпретация* на коефициент на Шарп, Алфа, Коефициент на Трейнър.
2. *Изчисляване и интерпретация* на Сортино коефициент.

Референция: John L. Maginn, Donald L. Tuttle, Jerald E. Pinto, and Dennis W. McLeavey, *Managing Investment Portfolios: A Dynamic Process*, 3rd edition, 2007.

Тема 44: Приложение на стратегии с фючърси и форуърди

1. Обясняване на коригиране на портфейл (акции, облигации) (Portfolio adjustment).
2. Определяне на авансово инвестиране.
3. Определяне и изчисляване на валутен хедж.
4. Обясняване на ограниченията при хеджиране.

Референция: Don Chance, *Analysis of Derivatives for the CFA Program*, AIMR, 2003.

ЛИТЕРАТУРА

**за подготовка за изпита за придобиване на право
за извършване на дейност като инвестиционен консултант**

1. Боди, Зв., Кейн Ал., Маркъс. Ал.. Инвестиции. Натурела.
2. Петранов, С. Инвестиции. Класика и Стил.
3. Мишкин, Ф. Теория на парите, банковото дело и финансовите пазари, Отворено общество;
4. Младенов М., Пари. Банки. Кредит. Тракия М, 2009.
5. Michael Parkin, *Economics*, Addison Wesley, 2005.
6. Bruno Solnik & Dennis McLeavy, *Global Investments*, Addison Wesley, 2004.
7. Sharpe W. F., Alexander G. J., Bailey J. V., *Investments*, Prentice Hall International.
8. Bruno Solnik and Dennis McLeavey, *International Investments*, AIMR, 2004.
9. Frank J. Fabozzi, *Fixed Income Securities*, Wiley, 2002.
10. Gerald I. White, Ashwinpaul C. Sondhi and Dov. Fried, *The Analysis and Use of Financial Statements*, Wiley, 2003.
11. Belverd E. Needles, Jr. and Marian Powers, *Financial Accounting*, Houghton Mifflin.
12. Donald E. Kieso, Jerry J. Weygandt and Terry D. Warfield, *Intermediate Accounting*, Wiley, 2004.
13. Frank K. Reilly and Keith C. Brown, *Investment Analysis and Portfolio Management*, Dryden, 2003.
14. J. D. Stowe, T. R. Robinson, J. E. Pinto, and De. W. McLeavey, *Analysis of Equity Investments: Valuation*, AIMR, 2002.
15. Michael E. Porter, *Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance*, The Free Press, 1998.
16. Fabozzi, Frank J., *Fixed Income Analysis*, Fabozzi Associates, 2004.
17. Don Chance, *Analysis of Derivatives for the CFA Program*, AIMR, 2003.
18. Ross S.A., Westerfield R.W., Jaffe J.F., *Corporate Finance*, McGraw-Hill, 2008.
19. R.A. Brealey, S.C.Meyers, and F. Allen, *Principles of Corporate Finance*, McGraw-Hill Irwin, 2006.
20. Patrick A. Gaughan, *Mergers, Acquisitions and Corporate Restructurings*, Wiley, 2002.
21. Frank K. Reilly & Keith C. Brown, *Investment Analysis and Portfolio Management*, South-Western, 2005.;
22. John L., Maginn, Donald L. Tuttle, Jerald E. Pinto, and Dennis W. McLeavey, *Managing Investment Portfolios: A Dynamic Process*, 3rd edition, 2007.
23. Jean L. P. Brunel, *Integrated Wealth Management: The New Direction for Portfolio Managers*, 2nd edition.

Нормативни актове:

1. Закон за публичното предлагане на ценни книжа
2. Закон срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти
3. Закон за Комисията за финансов надзор
4. Закон за дружествата със специална инвестиционна цел
5. Закон за пазарите на финансови инструменти
6. **Регламент (ЕО) № 809/2004** на Комисията от 29 април 2004 година относно прилагането на Директива 2003/71/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на информацията, съдържаща се в проспектите, както и формата, включването чрез препратка и публикуването на подобни проспекти и разпространяването на реклами дружества и другите емитенти на ценни книжа
7. **Регламент (ЕО) № 1287/2006** на Комисията от 10 август 2006 година за прилагане на Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на задълженията за водене на регистри за инвестиционните посредници, отчитането на сделките, прозрачността на пазара, допускането на финансови инструменти за търгуване, както и за определените понятия за целите на тази директива
8. **Регламент (ЕО) № 1060/2009** на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 година относно агенциите за кредитен рейтинг
8. **Наредба от 17.12.1997 г.** за минималното съдържание на пълномощно за представителство на акционер в общото събрание на дружество, чиито акции са били предмет на публично предлагане
9. **Наредба № 2** за проспектите при публичното предлагане и допускане до търговия на регулиран пазар на ценни книжа и за разкриването на информация от публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа

10. **Наредба № 7** за изискванията, на които трябва да отговарят физическите лица, които по договор непосредствено извършват сделки с ценни книжа и инвестиционни консултации относно ценни книжа, както и реда за придобиване и отнемане на правото да упражняват такава дейност
11. **Наредба № 8** за Централния депозитар на ценни книжа
12. **Наредба № 11** за лицензите за извършване на дейност като регулиран пазар, за организиране на многостранна система за търговия, за извършване на дейност като инвестиционен посредник, инвестиционно дружество, управляващо дружество и дружество със специална инвестиционна цел
13. **Наредба № 13** за търгово предлагане за закупуване и замяна на акции
14. **Наредба № 15** за воденето и съхраняването на регистрите от комисията за финансов надзор и за подлежащите на вписване обстоятелства
15. **Наредба № 16** за условията и реда за извършване на маржин покупки, къси продажби и заем на ценни книжа
16. **Наредба № 22** за условията и реда за вписване и отписване на публични дружества, други емитенти на ценни книжа и емисии ценни книжа в регистъра на комисията за финансов надзор
17. **Наредба № 23** за условията и реда за оценка на клиентските активи
18. **Наредба № 25** за изискванията към дейността на инвестиционните дружества и договорните фондове
19. **Наредба № 26** за изискванията към дейността на управляващите дружества
20. **Наредба № 35** за капиталовата адекватност и ликвидността на инвестиционните посредници
21. **Наредба № 37** за признаване на приетите пазарни практики
22. **Наредба № 38** за изискванията към дейността на инвестиционните посредници
23. **Наредба № 39** за разкриване на дялово участие в публично дружество
24. **Наредба № 40** за допускането на ценни книжа до търговия на официален пазар
25. **Наредба № 41** за изискванията към съдържанието на обосновката на цената на акциите на публично дружество, включително към прилагането на оценъчни методи, в случаите на преобразуване, договор за съвместно предприятие и търгово предлагане
26. Правилник на „Българска фондова борса – София“ АД
27. Правилник на „Централен депозитар“ АД
28. Правилник за устройството и дейността на Фонда за компенсирание на инвеститорите в ценни книжа

Забележка: Кандидатите следва да са запознати с актуалните към момента на провеждане на изпита редакции на изброените нормативни актове.

Референциите към всяка тема имат препоръчителен характер и не ограничават кандидатите в използването на допълнителна литература, а имат за цел единствено да подпомогнат подготовката.

В част от темите са използвани ключови думи, които описват конкретните умения (действия), които кандидатите трябва да притежават (изпълняват), за да могат успешно да преминат съответния изпит. В настоящият конспект са използвани следните ключови думи:

<u>Ключова дума</u>	<u>Действие</u>
Разграничение	Да се раздели на видове, класове или категории
Изчисляване	Да се уточни или определи по математически начин
Определяне	Да се стигне до решение в резултат на анализ; да се разреши или да се реши с избор между различни възможности
Интерпретиране	Да се обясни или каже смисъла на; да се представи по разбираем начин
Обясняване	Да се даде значение и важност на; да се разбере; да се даде причина за
Изброяване	Да се изброи

Тематичният конспект за изпита за придобиване на право за извършване на дейност като инвестиционен консултант е приет с решение по Протокол № 40 от 1 август 2012 г. на заседание на Комисията за финансов надзор.

УКАЗАНИЯ

На основание чл. 13, ал. 1, т. 4 от Закона за Комисията за финансов надзор във връзка с чл. 6, ал. 2, т. 1 от Правилника за устройството и дейността на Комисията за финансов надзор и на нейната администрация и § 7 от Наредба № 3 от 24 септември 2003 г. за реда и начина за промяна на участие и за прехвърляне на натрупаните средства на осигурено лице от един фонд за допълнително пенсионно осигуряване в друг съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество (изм. и доп., ДВ, бр. 78 от 2011 г., в сила от 1 януари 2012 г.) (Наредба № 3 или наредбата), се дават следните указания относно тълкуването и прилагането на чл. 202, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване (КСО) и чл. 7, ал. 1 - 4 и чл. 17, ал. 1 - 3 от Наредба № 3:

1. Относно заплащането на таксата за прехвърляне**1.1. Допустимо ли е таксата за прехвърляне да се заплаща от трето лице?**

Задължението за заплащане на такса за прехвърляне представлява парично задължение. Паричните задължения са заместими задължения, при които личността на длъжника не е от значение. Съгласно чл. 73 от Закона за задълженията и договорите задължението може да бъде изпълнено от трето лице дори против волята на кредитора, освен ако той има интерес то да бъде изпълнено лично от длъжника. Разпоредбата на чл. 202, ал. 1, изречение второ от КСО, която предвижда, че таксата за прехвърляне се заплаща от осигуреното лице, не превръща задължението в *intuitu personae*. Изпълнението от страна на трето лице има еднакъв погасителен ефект като изпълнението от страна на осигурения, тъй като пенсионноосигурителното дружество в качеството си на кредитор не получава нещо, различно от това, което му се дължи.

Същевременно следва да се отбележи, че целта на нормативната уредба на чл. 202, ал. 1, изречение второ от КСО във връзка с чл. 7, ал. 1 от Наредба № 3 е промяната на участието да става въз основа на осъзнато лично решение на осигуреното лице. Това се подкрепя както от цитираната разпоредба на КСО, така и от предвидените в наредбата изисквания за нотариална заверка на подписа на осигурения върху заявлението и върху искането за неговото оттегляне.

Предвид гореизложеното от водещо значение е осъзнатият личен избор на осигуреното лице да промени своето участие. Допустимо е трето лице да изпълни задължението на осигуреното лице за внасяне на таксата само ако това не противоречи на волята на осигурения.

Изложеното по-горе се отнася и за осигуряването във фондовете за допълнително доброволно пенсионно осигуряване във връзка със заплащането на таксата по чл. 17 от Наредба № 3. Прехвърлянето на средства от тези фондове е изградено на същите принципи и процедурни правила, както и промяната на участие от фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване, независимо от някои различия в нормативната уредба. Отново водещо значение има един от основните принципи, залегнали в КСО - доброволността при избор на фонд за допълнително пенсионно осигуряване.

При възникване на основателно съмнение, че таксата за прехвърляне е внесена против волята на осигурения, пенсионноосигурителното дружество следва да се свърже с него и да поиска потвърждаване на извършеното плащане. Когато осигуреното лице се противопостави на плащането от страна на трето

лице и не желае да промени участието си, съответно да прехвърли средствата си, е необходимо пенсионноосигурителното дружество да го покани да оттегли заявлението си, като подаде искане за това по реда и във формата, предвидени в чл. 7, ал. 2, съответно чл. 17, ал. 3 от Наредба № 3. Ако осигуреното лице не подаде искане за оттегляне на заявлението, процедурата за промяна на участие, съответно за прехвърляне на средства, не трябва да се прекратява.

1.2. Какви са последиците при неточно попълване на платежния документ за заплащане на таксата за прехвърляне?

Съгласно чл. 7, ал. 4, изречение първо и чл. 17, ал. 2 във връзка с чл. 7, ал. 4 от Наредба № 3, когато таксата за прехвърляне се внася по банков път, „...в платежния документ се вписват трите имена и единният граждански номер на осигуреното лице, както и видът на фонда, от който желае да промени участието си.“

Целта на посочената разпоредба е да бъде предоставена ясна информация на пенсионноосигурителното дружество, позволяваща идентифициране на осигуреното лице и определяне на основанието за заплащането на таксата. Данните в платежния документ имат тази функция, а не да служат за създаване на формални пречки пред осигурените лица, упражняващи своя свободен избор на пенсионен фонд.

В чл. 7, ал. 4, изречение второ е посочено, че таксата се счита за надлежно платена, когато постъпи по сметката на дружеството в срока по ал. 1. Поради това не може да се приеме, че във всички случаи на несъответствие на платежния документ с изискуемите съгласно наредбата реквизити ще е налице ненадлежно плащане.

Предвид гореизложеното при неточно попълване в платежния документ на данните по чл. 7, ал. 4 от наредбата (непопълнени или сгрешени данни) пенсионноосигурителното дружество трябва да положи необходимите усилия, за да идентифицира осигурения измежду участващите в процедурата лица и да определи за прехвърляне от кой фонд се отнася таксата. Единствено когато не е възможно това да се установи, следва да се приеме, че плащането не е надлежно извършено и е налице основание за прекратяване на процедурата за промяна на участието или за прехвърляне на средства на основание чл. 7, ал. 7, т. 3, съответно чл. 17, ал. 4, т. 2 от Наредба № 3.

2. Относно подаването на искането за оттегляне на заявлението за промяна на участието, съответно - за прехвърляне на средства

2.1. Когато искането за оттегляне на заявлението се изпраща с писмо с обратна разписка, в кой случай се счита за спазен срокът по чл. 7, ал. 2, съответно - чл. 17, ал. 3 от Наредба № 3 – дали е достатъчно искането да е подадено, или трябва и да е получено от пенсионноосигурителното дружество в този срок?

Наредба № 3 дава възможност на осигуреното лице да прекрати започналата процедура за промяна на участие, съответно за прехвърляне на средствата, като подаде искане за оттегляне на заявлението по реда на чл. 7, ал. 2, съответно - по чл. 17, ал. 3. Когато искането се подава на хартиен носител, то трябва да е с нотариална заверка на подписа и да се подаде по един от следните начини - в офис на дружеството, в което лицето е подало заявлението, което желае да оттегли, чрез осигурителен посредник на дружеството или по пощата с писмо с обратна разписка. Наредба № 3 не предвижда специални правила, уреждащи процедурата за оттегляне на заявлението, когато то се подава по пощата с писмо с обратна разписка.

Спазването на конкретния срок, свързан с оттеглянето на заявлението, е от съществено значение за правилното функциониране на цялата процедура по-нататък, която се развива в рамките на доста кратки и обвързани помежду си срокове, чието неспазване би застрашило правната сигурност на взаимоотношенията между осигурените лица и пенсионноосигурителните дружества. Срокът по чл. 7, ал. 2 от Наредба № 3 е непосредствено свързан със срока по чл. 7, ал. 5, в който пенсионноосигурителните дружества обменят информация, след което се пристъпва към прекратяване на осигурителното правоотношение с дружеството, в което е осигурено лицето, желаещо да промени участието си.

Предвид гореизложеното искането за оттегляне на заявлението следва да е получено от дружеството в срока по чл. 7, ал. 2, за да бъде осигурено надлежното протичане на процедурата по промяна на участие.

Изложеното до тук се отнася съответно и за аналогичния текст на чл. 17, ал. 3 от Наредба № 3 относно оттеглянето на заявлението за прехвърляне.

2.2. Допустимо ли е искането за оттегляне на заявлението да бъде подадено чрез трето лице и трябва ли то да е упълномощено за това в специална форма?

Съгласно чл. 7, ал. 2, съответно чл. 17, ал. 3 от Наредба № 3 оттеглянето на заявлението предполага извършване на волеизявление в писмена форма с нотариална заверка на подписа на осигуреното лице. Относно самото подаване на искането в съответното пенсионноосигурително дружество обаче наредбата не предвижда специална форма и не изисква това действие да бъде извършено лично от осигуреното лице.

Поради това е допустимо искането за оттегляне, подписано от осигуреното лице с нотариална заверка на подписа, да бъде подадено чрез трето лице. За извършването на това действие не следва да се изисква нотариално заверено или писмено пълномощно.

Настоящите указания са приети с решение по Протокол № 42 от 15 август 2012 г. на заседание на Комисията за финансов надзор.

У К А З А Н И Я

за прилагане на Насоките на CCSR за фондовете, инвестиращи в инструменти на паричния пазар (Ref.: CCSR/10-049), относно наименованията на фондовете, които съдържат словосъчетания, рефериращи към „паричен пазар“

Насоките на CCSR за фондовете, инвестиращи в инструменти на паричния пазар (насоките), съдържат дефиниции на понятието *European Money Market Funds* (европейски фондове на паричния пазар, или ММФ) и по-конкретно критериите, на които трябва да отговарят фондовете, за да бъдат определени като някой от двата типа ММФ - „краткосрочен фонд на паричния пазар“ или „фонд на паричния пазар“. Насоките дефинират тези два типа фондове на паричния пазар с цел подобряване на защитата на инвеститорите, за които ще съществува гаранция, че колективните инвестиционни схеми, в чието наименование се съдържа изразът „краткосрочен фонд на паричния пазар“ или „фонд на паричния пазар“ (според утвърденото в приложение № 1 към документа наименование на български език), отговарят на строго определени критерии, посочени в насоките, т. е. целта на документа е да се избегне подвеждане на инвеститорите и да се гарантират техните интереси.

В насоките изрично се посочва, че само наименованията на фондове, отговарящи на критериите и изискванията, предвидени в документа, могат да съдържат изрази, рефериращи към „паричен пазар“ (т. 5, изречение последно).

Като се има предвид изложеното, управляващите дружества на български фондове, в чието наименование се съдържат термини, рефериращи към „паричен пазар“, следва в срок три месеца от оповестяване на насоките чрез настоящите указания да изберат една от следните възможности:

- да изменят наименованието на съответния фонд, така че то да не съдържа термини, рефериращи към понятието „паричен пазар“; или
- да приведат дейността на фонда в съответствие с изискванията и критериите на насоките, като след одобрение на промените във вътрешните актове на фонда могат да включат в наименованието изразите съответно „краткосрочен фонд на паричния пазар“ или „фонд на паричния пазар“ в зависимост от критериите, на които отговаря фондът съгласно насоките.

При организирането на нов фонд в наименованието му не може да бъде включван израз, рефериращ към „паричен пазар“, ако фондът няма да осъществява дейност в съответствие с изискванията и критериите, заложи в насоките. Последното е относимо и спрямо висящи към датата на публикуване на настоящите указания производства по издаване на разрешение за организиране и управление на колективна инвестиционна схема.

Настоящите указания са приети с решение по Протокол № 43 от 22 август 2012 г. на заседание на Комисията за финансов надзор.